

Työelämlähtöistä tutkivaa kehittämistä terveyden edistämisen koulutuksessa

Katsaus valmistuneisiin opinnäytetöihin

Työelämälähtöistä tutkivaa kehittämistä terveyden edistämisen koulutuksessa

Soili Vesterinen • Satu Elo (toim.)

Työelämälähtöistä tutkivaa kehittämistä terveyden edistämisen koulutuksessa

Katsaus valmistuneisiin opinnäytetöihin

Sarja D. Muut julkaisut 2/2020

© Lapin ammattikorkeakoulu ja tekijät

ISBN 978-952-316-346-1 (pdf)
ISSN 2342-253X (verkkojulkaisu)

Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuja
Sarja D. Muut julkaisut 2/2020

Toimittajat: Soili Vesterinen, TtT, yliopettaja,
YAMK-osaamisryhmä, Lapin
ammattikorkeakoulu ja Satu Elo, TtT,
yliopettaja, dosentti, YAMK-osaamisryhmä,
Lapin ammattikorkeakoulu
Kansikuva: Adobe Stock | oatawa
Taitto: Lapin AMK, viestintäyksikkö

Lapin ammattikorkeakoulu
Jokiväylä 11 C
96300 Rovaniemi

Puh. 020 798 6000
www.lapinamk.fi/julkaisut

Lapin korkeakoulukonserni
LUC on yliopiston ja
ammattikorkeakoulun
strateginen yhteenliittymä.
Konserniin kuuluvat Lapin
yliopisto ja Lapin
ammattikorkeakoulu.
www.luc.fi

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons
Nimeä 4.0 Kansainvälinen -käyttöluvalla.

Sisällys

ESIPUHE.....	7
--------------	---

TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kristiina Vanha-Viitakoski

TYÖPÄIVÄN AIKANA ”LISÄÄ LIIKETTÄ TYÖYHTEISÖÖN” -MALLIN AVULLA EDISTETÄÄN TYÖNTEKIJÖIDEN TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA	10
---	----

Hanna-Kaisa Posti ja Hillevi Turpeinen

VÄLITTÖMÄN TYÖAJAN LISÄÄMISELLÄ VOIDAAN VAIKUTTA A HOITAJIEN TYÖHYVINVOINNIN KOKEMUKSIIN	13
---	----

Satu Kamunen

TYÖNTEKIJÖIDEN PSYKOSOSIAALINEN KUORMITUS TYÖELÄMÄN MUUTOKSESSA.....	16
---	----

Hilla Mankinen

UUTTA TUTKIMUSTIETOA MAATALOUSYRITTÄJIEN AVUN HAKEMISEN ESTEISTÄ	19
---	----

KOULULAISTEN TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Karoliina Grööttilä

TOIMINTAMALLILLA SELKEÄT TOIMINTATAVAT YLIPAINOISTEN LASTEN PUHEEKSIOTTOON JA SEURANTAAN KOULUTERVEYDENHUOLLOSSA.....	23
---	----

Johanna Kangas

OPPILAAT KOKEVAT OLEVANSA OSALLISIA KOULUN ARJESSA.....	26
---	----

TERVEYDEN EDISTÄMISEN TOIMINTAMALLIT

Taija Sillanpää

TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUTARJOTIN.....	30
--	----

Sanna Hänninen

PÄIHTEETTÖMYYDEN TUKEMISELLA KOHTI PAREMPAA TYÖLLISYYSASTETTA?	33
---	----

Tanja Marjanen-Korkala

HYVINVOINTIA EDISTÄVÄT KOTIKÄYNNIT DIGIAIKAAN 36

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN SAIRAALAYMPÄRISTÖSSÄ

Miia Afflekt ja Jaana Nikupeteri

**NEWS-PISTEIDEN JA MET-TOIMINNAN KÄYTTÖÖNOTTO
MEHILÄINEN LÄNSI-POHJA OY:SSÄ..... 40**

Kimmo Karihtala

**POSTOPERATIIVINEN SOITTO PÄIVÄKIRURGIAN YKSIKÖSSÄ JA
POTILASOHJAUSPROSESSIN KEHITTÄMINEN..... 43**

Syvjäjärvi Anne

**MYELOOMAPOTILAAN HOITOPOLUN KEHITTÄMINEN
MAHDOLLISTAA POTILASLÄHTÖISEN HOIDON..... 45**

PEREHDYTTÄMINEN HOITOTYÖSSÄ

Mari Väinämö

**KATSE HOITOTYÖN PEREHDYTTÄMISEEN,
TERVETULOA VAI TERVEMENOA?..... 49**

Anne Kynkäänniemi

**HOITOTYÖN OSAAMISEN KRITERIT HELPOTTAVAT PEREHDYTYKSEN
KULKUA SEKÄ LISÄÄVÄT POTILASTURVALLISUUTTA JA HOIDON
LAATUA AVH-VALVONTAYKSIKÖSSÄ..... 52**

Mirja Keinänen

**HOITOTYÖN KLIINISEN ASiantuntijan Työnkuva Ruotsin
Perusterveydenhuoltoon**

Joni Saarela

**PSYKIATRISET SAIRAAHOITAJAT TUKEVAT SOSIAALITYÖNTEKIJÖITÄ
LASTENSUOJELUTARPEEN SELVITYKSESSÄ 58**

OSAAMISEN JOHTAMINEN

Elisa Pietikäinen ja Sari Vähä

**ESIMIES MUUTOSTEN KESKELLÄ -
OSAAMINEN MUUTOSJOHTAMISESSA..... 62**

LOPUKSI..... 65

KIRJOITTAJIEN ESITTELY 66

Esipuhe

Viime aikoina olemme saaneet huomata, että toimintaympäristössämme tapahtuu niin suunniteltuja kuin ennakoimattomia, äkillisiä muutoksia, jotka vaikuttavat myös työelämään. Nämä muutokset määrittävät terveydenhuollossa toimivien osaamis- ja ammattitaitovaatimuksia. Muutoksen ajureina toimivat pitkällä tähtäimellä esimerkiksi kansallisesti terveystoliittiset linjaukset, talouden asettamat rajoitukset, kansainvälistyminen, väestön eliniän piteneminen ja digitalisaatio, jotka osaltaan haastavat ja mahdollistavat työelämän kehittämistä. YAMK Master-tason tutkinnot tuottavat työelämän tarpeet huomioivaa koulutusta ja osaamisen siirtymistä käytäntöön huomioiden Lapin ammattikorkeakoulun strategisen painotukset.

Ammattikorkeakoulut ovat työelämän kehittämiskumppaneita sekä toteuttajia niin koulutuksessa kuin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio (TKI) -toiminnassa, joka on monialaista. TKI-toiminnalla on yhteys koulutukseen erityisesti työelämälähtöisten opinnäytetöiden kautta sekä TKI-hankkeissa. Opinnäytetyöt suuntautuvat usein opiskelijoiden taustaorganisaatioihin, ja työelämän mentorit ovat mukana opinnäytetöinä tehtävissä kehittämissuorituksissa. Kemissä Terveyden edistämisen koulutusohjelmassa opiskelleet ovat vuodesta 2004 lähtien kehittäneet opinnäytetöissään sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaa yhdessä työelämän kanssa. Voidaan todeta, että YAMK-koulutuksessa työelämäyhteistyö on tärkeä jatkuvan kehittämisen kohde.

Vuosittain kymmenet sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan korkeakoulutetut työntekijät haluavat kehittää osaamistaan ja aloittavat ylempään korkeakoulututkintoon tähtäävät opinnot Lapin ammattikorkeakoulussa Kemissä ja Rovaniemellä. Opintojen kautta he saavat valmiuksia kehittämistyöhön, jota he voivat hyödyntää omalla työpaikallaan tai uusissa työtehtävissä. Ylempään AMK-tutkintoon (YAMK) kuuluu opinnäytetyö (30 op), joka on useimmiten omalle työpaikalle tehtävä kehittämistyö.

Opinnäytetyön osaamistavoitteena opetussuunnitelmassa on kirjattu seuraavaa: ”Opiskelija osaa toteuttaa ja johtaa itsenäisesti oman alan työelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa. Hän osaa soveltaa opinnäytetyössään alansa näyttöön perustuvaa tietoa ja valita perustellusti soveltuvia tiedonhankintamenetelmiä työelämän kehittämistehtävään. Opiskelija kykenee luovaan ja innovatiiviseen ongelmanratkaisuun työssään. Hän osaa arvioida ja opponoida tutkimusyhteisömaisesti opinnäytetöitä taustan, toteutuksen, tulosten ja raportoinnin suhteen. Hän osaa raportoida tutkimus- ja kehittämistyönsä tulokset sekä suullisesti Opiskelija osaa kirjoittaa opinnäytetyönsä alalta kypsyysnäytteen, jolla hän osoittaa perehtyneisyyttä alaan sekä suomen kielen taitoa.” (Terveyden edistämisen YAMK koulutuksen opetussuunnitelma.)

Syksyllä 2019 Lapin ammattikorkeakoulun Terveiden edistämisen YAMK-koulutusohjelman opinnäytetöitä valmistui 17. Teemoiltaan opinnäytetyöt jakautuivat terveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseen eri kohderyhmissä, sairaalaympäristöjen prosessien ja ohjauksen kehittämiseen, perehdyttämiseen sekä osaamisen johtamiseen. Osaltaan opinnäytetöiden aiheet heijastelevat sitä tilannekuvaa ja tarvetta, joka terveyden edistämisen osalta työelämässä tällä hetkellä on. Tässä julkaisussa esitellään valmistuneiden opinnäytetöiden mediatiedotteet ja posterit.

Kaiken kaikkiaan opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä koulutukseen, ja erityisesti koulutuksen koettiin vahvistaneen valmiuksia työn suunnitelmalliseen kehittämiseen. Joulukuussa 2019 käydyissä henkilökohtaisissa loppupalautekeskusteluissa myönteisinä oppimiskokemuksina opinnäytetyön osalta tuotiin esille opinnäytetyön tekemisen mahdollisuus myös parityönä, jolloin osaamista jaettiin yhdessä. Vinkkeinä tuleville opinnäyteyöntekijöille ryhmästä tuotiin esille opinnäytetyön aiheeseen liittyvän kirjallisuuskatsauksen tekemiseen panostaminen, vaikka se aluksi tuntuikin haastavalta. Tiedonhaku tietokannoista on taito, johon harjaantuu opintojen aikana, ja vähitellen siitä tulee luonnollinen tapa etsiä tietoa myös työelämässä eteen tuleviin kysymyksiin. Kirjallisuuskatsauksen tekemistä harjoiteltiin terveyden edistämisen koulutuksessa Näyttöön perustuvan toiminnan opintojaksolla, jonka tehtävä linkittyi omaan opinnäytetyöhön tuottaen samalla opinnäytetyön tietoperustaa. Toisena opinnäytetyön tekemistä edistävänä tekijänä tuotiin esille opintovapaan hyödyntäminen. Opinnäytetyön toteuttamisen hektisimmät ajat ovat yleensä keväällä ja alkusyksystä. Nyt valmistunut ryhmä kokee, että opintovapaan ajoittamista tähän vaiheeseen kannattaa harkita, mikäli se on mahdollista.

Aprillipäivänä 1.4.2020

Soili Vesterinen ja Satu Elo

Työhyvinvoinnin edistäminen

Työpäivän aikana ”Lisää liikettä työyhteisöön” - mallin avulla edistetään työntekijöiden terveyttä ja hyvinvointia

Terveyden edistämisen YAMK-opinnäytetyöni lopputuloksena kehitimme yhdessä työntekijöiden kanssa ”Lisää liikettä työyhteisöön” -mallin Sedu Rengonharjun logistiikkaosastolle. Malli on työyhteisön sisäisessä käytössä, mutta mallia voi hyödyntää soveltaen muissakin työyhteisöissä.

Mallin teemoina ovat oma aktiivinen liikkuminen työpäivän aikana, taukoliikunta, työn ohessa liikkumisen mahdollistaminen sekä info ja viestintä liikkumisesta. Näiden teemojen alle luotiin yhdessä erilaisia toimintatapoja ja ohjeita sekä tärkeää informaatiota liittyen eri teemoihin. Malliin haluttiin lisätä myös toimintatapoja ja ohjeita työpäivän aikaisesta palautumisesta ja rentoutumisesta.

Työterveyslaitoksen Terveyttä työpaikoille -suositusten mukaan työyhteisöillä tulee olla suunnitelma terveyttä edistävästä toiminnasta. Yhdessä laaditut tavoitteet linjaavat toimintaa ja luovat pitkäjänteisyyttä toiminnalle. ”Lisää liikettä työyhteisöön” -malli liitettiin työyhteisön työhyvinvointisuunnitelmaan. Mallin sisään rakennettiin myös työyhteisön liikuntavuosikello. Mallin tavoitteena on edistää kokonaisvaltaisesti työhyvinvointia, aktivoida vähän tai ei lainkaan liikkuvia henkilöitä ja saada henkilöstö kiinnostumaan terveellisistä elämäntavoista. Konkreettinen tavoite on vähentää istumista työpäivän aikana ja lisätä fyysistä aktiivisuutta.

Työn tauottaminen, istumisen vähentäminen ja liikkumisen lisääminen vaikuttavat positiivisesti työntekijän terveyden, hyvinvoinnin ja työstä palautumisen edistämiseen. Työyhteisössä työpaikkaliikunta lisää myös yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, jotka puolestaan lisäävät työhyvinvointia.

Teemat nousivat malliin toiminnallisen yhteistyön kautta. Alkukartoituksella selvitettiin työyhteisön työntekijöiden fyysisen aktiivisuuden nykytila. Samalla luotiin tarve ja halu lähteä kehittämään liikuntamallia. Tämän jälkeen ideariihen avulla haettiin ideoita fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi. Näiden pohjalta toteutettiin useita interventioita eli väliintuloja, joita olivat esimerkiksi taukojumpat ja liikuntailtapäivät. Työpäivän aikaista istumista vähentämään ja fyysistä aktiivisuutta

lisäämään tarvitaan monitahoisia interventioita kuten yhteistyössä työterveyshuollon ja eri liikuntajärjestöjen kanssa toteutetut toimet. Työikäiset viettävät noin puolet valvellaoloajastaan työpaikalla, joten työyhteisö voi tukea työntekijän fyysistä aktiivisuutta vuorokauden aikana. Tuoreiden tutkimusten mukaan fyysinen passiivisuus lisää mm. riskiä sydän- ja verisuonisairauksiin, tyyppin 2 diabetekseen, tuki- ja liikuntaelimestön vaivoihin ja ennen aikaiseen kuolemaan. Edes liikuntasuositusten mukainen liikkuminen viikkotasolla ei riitä poistamaan näitä fyysisen passiivisuuden aiheuttamia terveysriskejä. UKK-instituutin uusissa liikuntasuosituksissa tuodaankin vahvasti esille paikallaanolon tauottamista ja kevyen liikkumisen lisäämistä. Työpäivän aikana kymmenen fyysistä aktiivisuutta lisäävää taukoa vähentää jo selvästi terveysriskejä. ”Lisää liikettä työyhteisöön” -malli toimiikin loistavana työyhteisön fyysisenä aktivoijana.

Lähde:

Vanha-Viitakoski, K. (2019). Lisää liikettä työyhteisöön. Opinnäytetyö. Terveyden edistäminen. Ylempi AMK. Lapin ammattikorkeakoulu.

Lisää liikettä työyhteisöön

Kristiina Vanha-Viitakoski, Terveydenhoitaja YAMK-opiskelija, Sedu Rengonharju
Satu Elo, Yliopettaja, Lapin ammattikorkeakoulu

Lähtökohdat

Idea tähän opinnäytetyöhön kehittyi passiivisen työskentelyn tiedostamisesta ja uuden fyysistä aktiivisuutta tukevan toimintakulttuurin mallintamisesta. Työtä lähdeettiin kehittämään Sedu Rengonharjun logistiikkaosastolle.

Kehittämishankkeen tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää työntekijöiden nykyinen fyysinen aktiivisuus työpäivän aikana ja kehittää fyysistä aktiivisuutta työpäivän aikana tukeva malli.

Opinnäytetyön tavoitteena on tukea ja kannustaa työntekijöitä fyysiseen aktiivisuuteen työpäivän aikana. Työpäivän aikaisen fyysisen aktiivisuuden lisäämisen mallin tavoitteena on edistää työntekijöiden terveyttä ja työhyvinvointia.

Toteutus

Opinnäytetyö toteutettiin toimintatutkimusta soveltaen vuosien 2018-2019 aikana. Toimintatutkimuksen sykli näkyvät kuvassa.

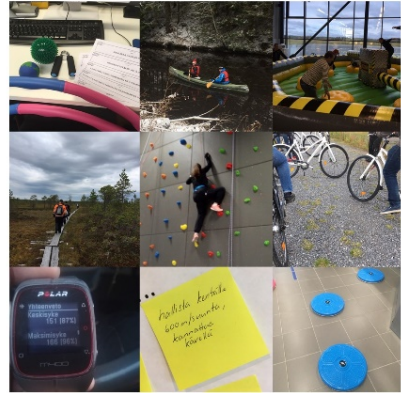
Toimintatutkimuksen eteneminen.

Tulokset

Alkukartoituksen palautti 27/40 työntekijää. Työntekijöistä 67 % halusi lisätä fyysistä aktiivisuutta päiväänsä. Istumisajat vaihtelivat viidestä minuutista seitsemään tuntiin. Alkukartoituksen ja ideariihen kautta malliin nousivat teemat, joidenka alle kerättiin ideoita siitä, miten toteuttaa fyysistä aktiivisuutta työpäivän aikana.

Liikuntamallin teemat.

Työyhteisön interventioita.

Malliin lisättiin vielä myöhemmin omana teemanaan palautuminen ja rentoutuminen. Liikuntamalli antaa linjat ja luo pitkäjänteisyyttä toiminnalle. Se on kirjattu myös osaksi työhyvinvointisuunnitelmaa. Mallin sisään rakennettiin myös työyhteisön liikuntavuosiokello.

Liikuntamalli edistää kokonaisvaltaisesti työhyvinvointia, aktivoi vähän tai ei lainkaan liikkuvia henkilöitä ja saa henkilöstön kiinnostumaan terveellisistä elämäntavoista. Konkreettinen tavoite on vähentää istumista työpäivän aikana ja lisätä liikettä.

Hyödyntäminen

Lisää liikettä työyhteisöön -mallia voidaan hyödyntää terveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi sekä työpaikan osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehittämiseksi. Mallia voidaan soveltaa hyödyntää muissakin yhteisöissä.

Lähteet
Vanha-Viitakoski, K. 2019. Lisää liikettä työyhteisöön. Opinnäytetyö, Lapin ammattikorkeakoulu, terveyden edistäminen YAMK.

Käsitteet
Sedu Rengonharjun työyhteisön johto ja henkilökunta. Opinnäytetyön ohjaajat.

Yhteyshenkilöt
Kristiina Vanha-Viitakoski@sedu.fi

Välittömän työajan lisäämisellä voidaan vaikuttaa hoitajien työhyvinvoinnin kokemuksiin

Suoraan asiakkaille annettavan ajan eli välittömän työajan lisäämisellä voidaan lisätä hoitajien työhyvinvoinnin kokemusta. Suunnitelmallisella ja tavoitteellisella kehittämistyöllä voidaan vaikuttaa välittömään työaikaan. Opinnäytetyö toteutettiin Oulunkaaren kuntayhtymän tehostetun palveluasumisen yksiköissä.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää välittömän työajan käytön toimintamalleja ja kuvailla työntekijöiden kokemuksia välittömän työajan vaikutuksesta työhyvinvointiinsa. Tavoitteena oli hyödyntää saatua tietoa ja kokemuksia välittömän työajan kohdentamisessa ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisessä. Opinnäytetyö tehtiin kehittämishankkeena, jonka metodina ja lähestymistapana käytettiin kehittävää työntutkimusta. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin työajanseurantaa, kehittävään työntutkimukseen kuuluvaa 8x8- menetelmää ja strukturoitua työhyvinvointikyselyä. Kehittämisprosessi ja työhyvinvointikyselyn tulokset koostuvat kahden eri yksikön vastaajista.

Kyselyllä saatiin kattavat vastaukset henkilöstöltä. Johtopäätökset muodostuivat kehittämisprosessin ja työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella. Hoitajien kokemuksen mukaan välittömän työajan kehittäminen tukee hoitajien työhyvinvoinnin kokemusta. Tulokset todensivat, että ikäihmisten hoito vaatii työnsisällön kehittämistä. Asumispalveluyksiköiden hoitajat kokevat työnsisällön kehittämisen tärkeäksi, jotta asiakkaiden yksilöllinen hoito ja hoitajien läsnäolo mahdollistuisivat. Asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen antaa hoitajalle mahdollisuuden kuulla ja ymmärtää asiakkaan tarpeita. Asiakkaiden virike- ja kuntoutustoimia tulee pohtia asiakaslähtöisyyden näkökulmasta.

Hoitajien kokemukset todentavat, että kehittäminen tulee kohdentaa välittömään hoitotyöhön jatkossakin. Hoitajat tuntevat oman työnsä sisällön ja voivat itse vaikuttaa siihen kehittämällä työtä. Kehittävä työntutkimus on toimiva menetelmä hoitoalalla. Tulokset osoittavat, että hoitohenkilöstöllä on kiinnostusta työkehittämiseen, etenkin läsnäolon lisäämiseen asiakkaiden kanssa. Kehittämistyö tukee samalla asiakkaiden hyvinvointia, heidän saamaansa palvelua ja hoitoa. Työajanseurannan tuloksia voidaan kohdentaa suunnitelmallisesti asiakaslähtöiseen toimintaan ja hoitajien työhyvinvoinnin kokemuksiin. Opinnäytetyön tuloksia voidaan soveltaa ja opinnäytetyötä voidaan hyödyntää työhyvinvoinnin ja asiakaslähtöisyyden kehittämisessä ikäihmisten palveluasumisyksiköissä. Konkreettiset kehittämisen kohteet tulee kartoittaa jokaisen yksikön tarpeista lähtien.

Lähde:

Posti, H-K; Turpeinen, H (2019). Hoitajien kokemukset välittömän työajan vaikutuksesta työhyvinvointiin Oulunkaaren alueen palveluasunnoilla. Opinnäytetyö. Terveyden edistäminen. Ylempi AMK. Lapin ammattikorkeakoulu.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120324219>

Hoitajien kokemukset välittömän työajan vaikutuksesta työhyvinvointiin Oulunkaaren alueen palveluasunnoilla

Posti Hanna-Kaisa ja Turpeinen Hillevi, Oulunkaaren kuntayhtymä
Puro Anne, Lapin AMK

Lähtökohdat

Hoitajien subjektiivinen kokemus on välittömän työajan eli suoraan asiakkaalle annettavan ajan vähyys asiakkaiden kanssa. Opinnäytetyön tekijöille syntyi käsitys, että välittömän työajan vähyys vaikuttaa työhyvinvointiin negatiivisesti. Opinnäytetyön avulla henkilöstö osallistettiin kehittämistyöhön (Kuvio 1). Kehittämistyön avulla kohdennettiin välittömään työaikaan henkilöstön työtä.

Kehittämishankkeen tavoitteet

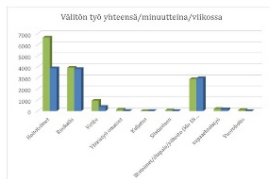
Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää välittömän työajan käytön toimintamalleja sekä kuvailla työntekijöiden kokemuksia välittömän työajan vaikutuksesta työhyvinvointiin. Tavoitteena oli hyödyntää saatua tietoa ja kokemuksia välittömän työajan kohdentamisessa ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisessä. Kehittämistyö mahdollistaa tulevaisuudessa yhtenäisiä käytäntöjä asumispalveluyksiköiden välillä, Oulunkaaren alueella.

Toteutus

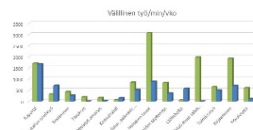
Opinnäytetyö on toteutettu tehostetun palveluasumisen ja vuorohoidon asiakkaiden kanssa. Opinnäytetyössä hyödynnettiin työajanseurantaa (Kuvio 2 ja Kuvio 3), kehittämisiltapäivää (Kuvio 4) ja työhyvinvointikyselyä. Opinnäytetyö tehtiin kehittämishankkeena. Metodina ja lähestymistapana käytettiin kehitettävää työntutkimusta. Henkilöstö osallistui työn kehittämiseen ja opinnäytetyön tekijät toimivat tutkijan rooleissa ja kehittäjinä. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin työajanseurantaa, kehitettävään työntutkimukseen kuuluvaa 8x8- menetelmää ja strukturoitua työhyvinvointikyselyä. Työhyvinvointikyselyn aineiston analyysissa käytettiin määrällistä analyysia.

Kuvio 1. Opinnäytetyön kehittämisprosessin vaiheet.

Kuvio 2. Työajanseurannan tuloksia, välittömän työajan

Kuvio 3. Työajanseurannan tuloksia, vallitseen työajan

Kuvio 4. Opinnäytetyön toteutukseen kuuluu kehittämisiltapäivä.

Tulokset

Tulokset todensivat, että ikäihmisten hoitotyö vaatii työnsisällön kehittämistä. Hoitohenkilöstöllä on kiinnostusta työkehittämiseen, etenkin läsnäolon lisäämiseen asiakkaiden kanssa. Tuloksista havaittiin seuraavia asioita:

- Asiakaslähtöisyys –termi tulisi määrittää yksikkö tasolla
- Viriketoiminta ja kuntoutustoimet tulisi kohdentaa asiakaslähtöiseksi toiminnaksi
- Yhdessä kehittäminen koettiin mielekkääksi. Työkehittämisen tarvetta havaittiin hoitajan läsnäolon eli välittömän työn osalta.
- Avoimuuden kulttuuria tulisi lisätä, jotta yksiköissä voitaisiin organisoida työtä hoitajien mielenkiinnonkohteiden mukaisesti.
- Tutkimusta ja saatuja tuloksia voidaan hyödyntää muissakin tehostetun palveluasumisen yksiköissä.

Hyödyntäminen

Työajanseurannasta nousevia tuloksia voidaan kohdentaa hoitajien työhyvinvointiin ja asiakaslähtöiseen toimintaan. Opinnäytetyön tuloksia voi soveltaa ikäihmisten palveluasumisyksiköissä. Konkreettiset kehittämisen kohteet tulee kartoittaa jokaisen yksikön tarpeista lähtien.

Lähteet
Posti, H.-K. & Turpeinen, H. 2019. Hoitajien kokemukset välittömän työajan vaikutuksesta työhyvinvointiin Oulunkaaren palveluasunnoilla

Kiitokset
Oulunkaaren alueen tehostetun palveluasumisen henkilöstö, vanhustalvijohtaja Hannele Pöykö, Lapin AMK ja lehtori Anne Puro

Yhteyshenkilöt
Hanna-Kaisa Posti (hanna-kaisa.posti@oulunkaari.com) ja Hillevi Turpeinen (hillevi.turpeinen@oulunkaari.com)

OULUNKAARI

Oulunkaaren kuntayhtymä

Työntekijöiden psykososiaalinen kuormitus työelämän muutoksessa

Muutoksia tapahtuu työyhteisöissä ja yhteiskunnassa jatkuvasti. Muutokset eivät ole pelkästään teknisiä organisaatiomuutoksia vaan ne vaikuttavat aina työyhteisön psykososiaaliseen kuormittumiseen. Lapin ammattikorkeakoulun Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimusohjelman YAMK-opiskelija Satu Kamunen tutki opinnäytetyössään määrällisen tapaustutkimuksen keinoin millaisia psykososiaalisia kuormitustekijöitä hoitoalan työntekijät kokivat työelämän muutoksessa. Tutkimuksessa haettiin myös keinoja tukea työhyvinvointia esimiestyön ja työterveyshuollon keinoin.

Psykososiaaliset kuormitustekijät ilmenivät tutkimuksessa työhyvinvoinnin heikentymisenä. Muutos kuormittaa ja vaikuttaa työilmapiiriin, mikäli muutosta ei koeta hyvänä. Negatiiviset kokemukset voivat aiheuttaa muutostarinaa. Psykososiaalista kuormitusta lisäävät puutteellinen keskustelukulttuuri, kiire ja vaikutusmahdollisuuksien puute. Tutkimuksessa kuormitustekijät heikensivät työhyvinvointia sekä aiheuttivat huolta jaksamisesta. Tutkimuksessa ilmeni, että kuormitusta voidaan vähentää ennakoivalla, riittävällä ja avoimella tiedottamisella, työntekijöiden mielipiteiden kuuntelemisella, töiden tasaisella jakamisella, työntekijöiden tukemisella sekä huolehtimalla että työ, vapaa-aika ja lepo ovat tasapainossa. Työssä on voitava kokea hyväksyntää, arvostusta sekä tasavertaista kohtelua.

Muutoksessa esimieheltä odotetaan tukea työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Vastaajat toivoivat enemmän vaikutusmahdollisuuksia muutosten yhteydessä. Esimiesten tulisi tuntea työn perusasiat ja työyhteisön voimavarat sekä antaa aikaa muutokselle. Tunnistamalla ja tietämällä työyhteisönsä voimavarat ja suhtautumisen muutokseen esimiehen on helpompi vaikuttaa työntekijöiden toimintaan muutosprosessin aikana.

Työterveyshuollon rooli työssä jaksamisen, muutoksen ja työhyvinvoinnin tukemisessa ei ollut selkeä. Työntekijät eivät uskoneet työterveyshuollon vaikutusmahdollisuuksiin kuormitustekijöiden pienentämisessä. Työterveyshuollossa on menetelmiä tukea työyhteisöjä, yksilöitä ja esimiehiä muutoksessa, joten työterveyshuollon tehtävää työhyvinvoinnin tukemisessa olisi hyvä selkeyttää ja tuoda lähemmäs työyhteisöjä. Aktiivisempi yhteydenotto ja näkyminen yrityksessä olisi toivottavaa muuttuneissa tilanteissa.

Hyödyntämällä tutkimustuloksia esimiestyössä ja työterveyshuollossa voidaan tukea työikäisten jaksamista työelämän muutosten yhteydessä. Tukeminen on tärkeää, jotta työuria voitaisiin pidentää ja mahdollistaa työssä jaksaminen mahdollisimman pitkään. Lisääntyvissä työelämän muutoksissa psykososiaaliseen kuormitukseen liittyvien sairauslomien vähentämisellä olisi suuri merkitys taloudellisesti. Tutkimustietoa voidaan lisäksi jatkossa hyödyntää hoitotyön laadun kehittämisessä ja uusissa muutoksissa, jotta työntekijöitä voitaisiin tukea niin että psykososiaalinen kuormitus pysyisi hallinnassa ja työntekijät työkykyisinä.

Lähde:

Kamunen, S. (2019). Työntekijöiden psykososiaalinen kuormitus työelämän muutoksessa, työhyvinvoinnin tukeminen esimiestyön ja työterveyshuollon keinoin. Opinnäytetyö. Terveiden edistäminen. Ylempi AMK. Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120324254>

TYÖNTEKIJÖIDEN PSYKOSOSIAALINEN KUORMITUS TYÖELÄMÄN MUUTOKSESSA

Työhyvinvoinnin tukeminen esimiestyön ja työterveyshuollon keinoin

Tekijä: Satu Kamunen

Ohjaaja: Anne Puro

Lähtökohdat

Muutoksia tapahtuu työyhteisöissä ja yhteiskunnassa jatkuvasti. Muutokset eivät ole pelkästään teknisiä organisaatiomuutoksia vaan ne vaikuttavat aina työyhteisöön psykososiaaliseen kuormittumiseen. Psykososiaaliset kuormitustekijät voivat olla työhön tai työoloihin liittyviä, esimerkiksi työn sisältöön, työjärjestelyihin tai työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyviä asioita. Muutosten yhteydessä nämä asiat usein korostuvat. Psykososiaalinen kuormitus vaikuttaa työntekijöiden työhyvinvointiin ja sitä kautta yrityksen menestymiseen.

Psykososiaaliset kuormitustekijät www.tyosuojelu.fi

Kehittämishankkeen tavoitteet

tarkoituksena on selvittää hoitohenkilökunnan kokemia psykososiaalista kuormitusta muutoksessa sekä löytää keinoja työhyvinvoinnin tukemiseksi muutoksessa. Tavoitteena on hyödyntää saatua tietoa työntekijöiden työhyvinvoinnin ja jaksamisen tukemiseksi ja parantamiseksi muutoksessa esimiestyön ja työterveyshuollon keinoin.

Toteutus

Opinnäytetyö on määrällinen tapaustutkimus, jonka kohteena ovat työelämän muutoksessa mukana olleet yhden linjajohdon alaisuuteen siirtyneet hoitotyöntekijät. Opinnäytetyön kysely koostui monivalintakysymyksistä, joiden vastaukset kuvattiin prosenttijakauksilla, sekä avoimista kysymyksistä, jotka analysoitiin laadullisen tutkimuksen menetelmiin kuuluvan teemoittelun avulla.

Työelöön vaikuttavat tekijät (Manka 2011, 76). Kuvioista käytetään myös Mankan kirjoissa nimitystä työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät

Tulokset

Tutkimuksen mukaan työhyvinvoinnin kokemiseen työelämän muutoksessa vaikuttavat monet eri tekijät. Vastaajat kuvasivat monenlaisia psykososiaalisia kuormitustekijöitä, kuten liiallinen työmäärä, kiire, työn epävarmuus ja omien vaikutusmahdollisuuksien vähäisyys. Esimiehen tietämys työn sisällöstä ja tekemisestä sekä työntekijöiden kuuntelu muutoksessa koettiin tärkeiksi. Esimiestyöllä ja työterveyshuollolla oli tärkeä merkitys työhyvinvoinnin kokemiselle.

Hyödyntäminen

Tutkimuksen kohteena olevassa yrityksessä voidaan hyödyntää tuloksia kuormitustekijöiden hallinnassa ja ennaltaehkäisyssä. Tutkimuksen tuomaa tietoa voidaan laajemminkin hyödyntää hoitotyön laadun kehittämisessä ja muutosten yhteydessä. Psykososiaalisia kuormitustekijöitä vähentämällä voidaan vaikuttaa sairauspoissaoloihin ja sitä kautta yrityksen kannattavuuteen sekä työurien pidentymiseen työhyvinvoinnin parantuessa.

Lähteet: www.tyosuojelu.fi

Manka Marja-Liisa 2011. Työn ilo, 1.painos. WSOY pro Oy, Helsinki

Yhteyshenkilöt: Satu Kamunen, satu.kamunen@lapinamk.fi

Uutta tutkimustietoa maatalousyrittäjien avun hakemisen esteistä

Koettu stressi ja psyykkiset oireet maatalousyrittäjien keskuudessa ovat melko yleisiä. Henkistä kuormitusta maatalousyrittäjän työssä voivat aiheuttaa esimerkiksi liialliseksi koettu byrokratia, huoli taloudesta tai tilan eläinten terveydestä, kiire sekä työn sitovuus. Avun tarjoaminen maatalousyrittäjälle voi olla hyvin haastavaa, koska avuntarve voi pysyä muilta piilossa. Useammat asiat voivat muodostua maatalousyrittäjän avun hakemisen esteeksi.

Lapin ammattikorkeakoulussa valmistuneessa sairaanhoitajien (YAMK) opinnäytetyössä selvitettiin maatalousyrittäjien avun hakemisen esteitä kriisin kohdatessa. Lisäksi opinnäytetyössä haluttiin kartoittaa niitä tunteita, joita he kohtaavat avun hakemiseen liittyen. Opinnäytetyön tutkimusaihe nousi esille Kuopion seudun mielenterveysseura Hyvä Mieli ry:n toteuttaman Maaseudun turvaverkko -hankkeen kautta. Hankkeessa pyritään luomaan maaseudun luonnollisista verkostoista tukiverkostoja, joilla on potentiaalia ottaa hankaliakin asioita puheeksi ja ohjata kriisiavun luokse. Tutkimuksen aineisto kerättiin verkkokyselyn avulla Pohjois-Savolaisilta maatalousyrittäjiltä keväällä 2019.

Tutkimuksen tulosten mukaan maatalousyrittäjistä noin 65 % on kokenut tarvitsevansa apua elämäntilanteeseensa. Heistä noin 30 % on kuitenkin jättänyt avun hakematta. Tutkimuksessa esille nousi erilaisia avun hakemisen esteitä, jotka päädyttiin jakamaan henkilökohtaisiin esteisiin, yhteisöön ja kulttuuriin liittyviin esteisiin sekä palveluiden sisältöihin ja rakenteisiin liittyviin esteisiin. Näissä esteissä ilmeni muun muassa tilanteen vähättelyä, toimintakyvyn vähenemistä, ongelmien peittelyä sekä aina ei ollut tietoa avun hakemisen kanavista. Avun hakemisen esteitä vähentääkseen olisi hyvä lisätä tietoisuutta koetuista kriiseistä ja kipukohdista sekä avun hakemisen kanavista ja avun sisällöistä. Näiden lisäksi pitäisi tietysti määrin pyrkiä vaikuttamaan maatalousyrittäjien asenteisiin, ajatusmaailmaan sekä toimintatapoihin avun hakemiseen liittyen.

Tutkimuksessa todettiin myös maatalousyrittäjien kokevan hyvin erilaisia tunteita avun hakemiseen liittyen. Pieni osa maatalousyrittäjistä ei osannut kuvata tunteitaan. Kyselyn vastauksissa esille nousseista tunteista suurin osa oli negatiivisia, mutta myös positiivisia tunteita mahtui mukaan. Huomioin arvoiseksi asiaksi nousi seikka, että negatiiviset tunteet eivät kuitenkaan aina estäneet hakemasta apua. Tämän perusteella voidaan ajatella, että tunteiden käsittely ja niiden ymmärtäminen vaikuttivat myös avun hakemiseen.

Tulokset ovat hyödynnettävissä hankkeessa ja kriisikeskuksella Pohjois-Savossa maatalousyrittäjien palveluiden kehittämiseen ja kohdentamiseen. Tällä pyritään vähentämään avun hakemisen esteitä kriisin kohdatessa. Tulokset ovat käytettävissä myös valtakunnallisesti.

Lähde:

Mankinen, H. (2019). Kun ei ilkeä hakea apua. Maatalousyrittäjien avun hakemisen esteet kriisin kohdatessa. Opinnäytetyö, Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120223914>

Maatalousyrittäjän avun hakemisen esteet kriisin kohdatessa

Mankinen, Hilla, sairaanhoitaja (YAMK) , Lapin ammattikorkeakoulu
Anniina, Tohmola, TtM, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu

Lähtökohdat

- Maatalousyrittäjillä mm. stressiä ja uupumista, jotka voivat pysyä muilta piilossa.
→ Avun tarjoaminen haastavaa.
- Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää maatalousyrittäjien avun hakemisen esteitä kriisin kohdatessa.
- Toimeksiantajana Kuopion seudun mielenterveysseura Hyvä Mieli ry ja se toteutettiin osana Maaseudun turvaverkko -hanketta.

Opinnäytetyön tavoite

Saada selville olennaisia tietoja, joiden avulla pystytään jatkossa vähentämään maatalousyrittäjien ja heidän läheistensä avun hakemisen esteitä kriisin kohdatessa tarjoamalla heille sopivampia ratkaisuja.

Toteutus

- Laadullinen tutkimus
- Aineiston keruu verkkokyselyn avulla keväällä 2019 Pohjois-Savolaasilta maatalousyrittäjiltä
- Aineiston analyysi induktiivisen sisällön analyysin avulla

Tulokset

Maatalousyrittäjistä noin 65 % on kokenut tarvitsevansa apua elämäntilanteeseensa. Heistä noin 30 % on kuitenkin jättänyt avun hakematta.

- Avun hakemiseen vaikuttavat moninaiset asiat.
→ Apua tulisi tarjota eri muodoissa ja ympäristöissä.
- Esteiden vähentämiseksi lisättävä tietoisuutta koetuista kriiseistä ja kipukohtista sekä avun hakemisen kanavista ja avun sisällöistä. Lisäksi pyrittävä vaikuttamaan maatalousyrittäjien asenteisiin, ajatusmaailmaan sekä toimintatapoihin avun hakemiseen liittyen
- Avun hakemisen herättämiä tunteita ilmeni positiivisia ja negatiivisia. Negatiiviset tunteet eivät aina estäneet avun hakemista.
→ Tunteiden käsittely ja niiden ymmärtäminen vaikuttavat avun hakemiseen.

AVUN HAKEMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	AVUN HAKEMISEN ESTEET	AVUN HAKEMISEEN VAIKUTTAVAT TUNTEET
ITSESTÄ RIIPPUVAT TEKIJÄT Omien voimavarojen puute Sairastuminen	HENKILOKOHTAISET ESTEET Usko tilanteen korjaantumiseen ilman ammattiapua Oman tilanteen vähätely Toimintakyvyn vähentyminen Omat ajatukset Pettymys itseensä Työntekoa vaikeuttavat asiat	POSITIIVISET TUNTEET Myönteiset tunteet Luottamus tulevaan Merkityksellisyyden tunteet
ITSESTÄ RIIPPUMATTOMAT TEKIJÄT Elinpiiriin asiat Toimivat avun hakemisen kanavat	YHTEISÖÖN JA KULTTUURIIN LIITTYVÄT ESTEET Ongelman peittely Lähipiiriin suhtautuminen Isetunnolliset seikat	NEGATIIVISET TUNTEET Harmitus Epäily omasta heikkoudesta Pettymys omaan epäonnistumiseen Epävarmuuden tunteet
	PALVELUIDEN RAKENTEISIIN JA SISÄLTÖIHIN LIITTYVÄT ESTEET Ei tietoa avun hakemisen kanavista Palveluiden rakenteelliset seikat	

Opinnäytetyön tulokset tiivistelysti

Hyödyntäminen

- Tuloksia hyödynnetään Pohjois-Savossa maatalousyrittäjien palveluiden kehittämiseen ja kohdentamiseen, joilla pyritään vähentämään avun hakemisen esteitä kriisin kohdatessa.
- Tulokset käytettävissä myös valtakunnallisesti.

Lähde
Mankinen, H. 2019. Kun ei ilkeä hakea apua – Maatalousyrittäjien avun hakemisen esteet kriisin kohdatessa. Opinnäytetyö. Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

Kiitokset
Kuopion mielenterveysseura Hyvä Mieli ry, maatalousyrittäjät, Anniina Tohmola ja Satu Elo

Yhteyshenkilöt
Hilla Mankinen, hllamankinen@hotmail.com

mieli
Kuopion seudun
mielenterveysseura
Hyvä Mieli ry

Koululaisten terveyden edistäminen

Toimintamallilla selkeät toimintatavat ylipainoisten lasten puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuollossa

Lapsuusiän ylipaino kuuluu terveydenhuollon vakavimpiin haasteisiin. Ylipainoisten ja lihavien lasten seurantaan ei ole ollut Kemijärven kouluterveydenhuollossa selkeää toimintamallia. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa toimintamalli ylipainon puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon.

Terveyden edistämisen YAMK koulutusohjelmassa opiskellut terveydenhoitaja Karoliina Grööttilä tuotti opinnäytetyönsä kehittämishankkeena toimintamallin ylipainon puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon. Kehittämishanke toteutettiin työpajatyöskentelyllä neuvolan henkilökunnan kanssa aivorihi-ideointimenetelmällä ja toimintamalli arvioitiin kuusi ajatteluhattu -menetelmällä. Opinnäytetyöhön haastateltiin asiantuntijaa Seinäjoen Lihavuus laskuun -ohjelmasta ja ravitsemusterapeuttia erikoissairaanhoidosta. Ideat ja haastatteluista esiin tulleet teemat ovat huomioitu valmiissa toimintamallissa. Toimintamalli pohjautuu uuteen tutkimustietoon ja Käypä hoito -suositukseen.

Toimintamalli sisältää kriteerit milloin lapsen ylipaino otetaan puheeksi ja kaksi seurannan polkua: ylipainolle ja lihavuudelle. Toimintamallissa on selkeästi kuvattuna seurannan käynnit, jotka tarkentuvat jokaisen perheen kanssa yksilöllisesti. Toimintamallissa hyödynnetään Käypä hoito -suosituksen mukaista motivaatiomittaria huoltajille ja nuorelle, jolla saadaan esiin perheen motivaatio ja voimavarat seurannan toteuttamiselle. Ylipainon seurannassa perhe hyödyntää Neuvokas Perhe -korttia, jolla he tarkastelevat omia elintapojaan. Lihavuuden seurannassa perhe arvioi elintapojaan elämäntapalomakkeen avulla. Toimintamallissa perhe asettaa tavoitteet, joita kohti kuljetaan yhdessä terveydenhoitajan kanssa. Lapsen painonhallinnan tavoitteena ovat hyvinvointi ja terve aikuisuus.

Toimintamallin käyttöönoton myötä on mahdollisuus pysäyttää lapsen lihavuuden syntyminen tai lihavuuden jatkuminen, ja sen avulla voidaan vaikuttaa lapsen, nuoren tai koko perheen elintapoihin. Toimintamalli on hyödynnettävissä muiden kuntien kouluterveydenhuoltoon.

Lähde:

Grööttilä, K. (2019). Toimintamalli ylipainon puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon. Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019102420208>

Toimintamalli ylipainon puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon

Karoliina Grööttilä, Kemijärven kaupunki
Reetta Saarnio & Soili Vesterinen

Kehittämishankkeen lähtökohdat

- Terveydenhuollon vakaviin haasteisiin kuuluu tällä hetkellä lapsuusiän ylipaino ja ongelma on maailmanlaajuinen
- Kemijärven kouluterveydenhuollossa ei ollut selkeää toimintamallia ylipainoisten ja lihavien lasten seurantaan

Tavoitteena on

- selkeyttää ja yhtenäistää kouluterveydenhuollon työtä lasten ylipainon puheeksiotossa ja seurannassa

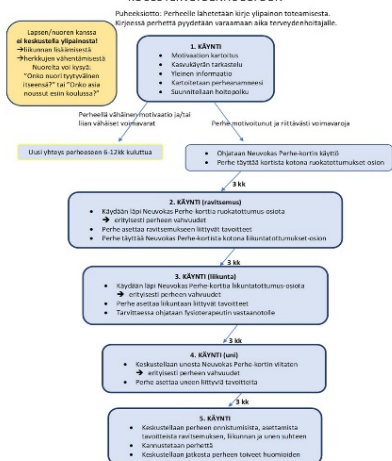
Toteutus

- Salosen (2013) kehittämishankkeeseen sopiva konstruktivistinen malli
- Työpajatoiminta ideointimenetelmiä hyödyntäen
 - Avorihhi- ja kuusi ajateltuhattua -menetelmät
- Asiantuntijahaastattelut

Tulokset

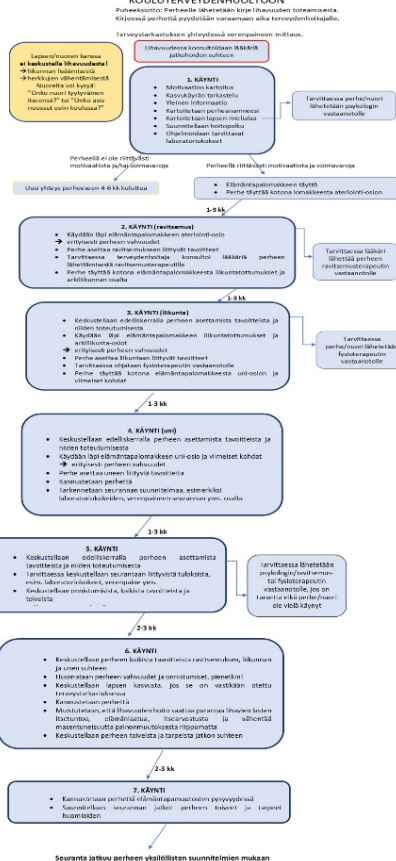
- Puheeksi ottamiseen kirje
- Toimintamalli, jossa kaksi eri seurantaa:
 - ylipainon seuranta
 - lihavuuden seuranta

TOIMINTAMALLI YLIPAINON PUHEEKSIOTTOON JA SEURANTAAN KOULUTERVEYDENHUOLTOON

Toimintamalli ylipainon puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon.

TOIMINTAMALLI LIHAVUUDEN PUHEEKSIOTTOON JA SEURANTAAN KOULUTERVEYDENHUOLTOON

Toimintamalli lihavuuden puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon.

Toimintamallin hyödyntäminen

- hyödynnettävissä muiden kuntien kouluterveydenhuoltoon

Lähde
Grööttilä, K. 2019. Toimintamalli ylipainon puheeksiottoon ja seurantaan kouluterveydenhuoltoon. Opinnäytetyö, Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

Kiitokset
Työpajoihin osallistuneet, asiantuntijat, Kemijärven kaupunki, Reetta Saarnio, Soili Vesterinen ja Satu Elo

Yhteystiedot
Karoliina Grööttilä, karoliina.groottila@gmail.com

Oppilaat kokevat olevansa osallisia koulun arjessa

Osallisuudella on vahva vaikutus oppilaan kokemaan hyvinvointiin ja viihtyvyyteen koulussa. Lapsen tulee saada ilmaista näkemyksensä ja olla osallisena häntä itseään koskevilla asioilla. Tämä on lapsen perusoikeus ja samalla ihmisoikeus. Tärkeintä on lapsen subjektiivinen kokemus osallisuudesta, onko hän tullut mielipiteineen kuulluksi, onko mielipiteillä ollut merkitystä ja onko hän saanut liittyä itselleen merkitykselliseen ryhmään. Oppilaan osallisuuteen liittyvän opinnäytetyöni tuloksista ilmeni, että suurin osa lapsista viihtyi koulussa hyvin ja koki osallisuutensa toteutuvan myönteisesti koulun arjessa. Oppilaat kokivat saavansa apua koulun aikuisilta silloin, kun sitä tarvitsivat sekä kokivat saavansa aikuiselta arvostusta mielipiteilleen. Lapsilla oli positiivinen tunne luokkakavereiden taholta tulevasta hyväksytyksi tulemisesta ja mielipiteen kuuntelusta. Oppilaat näkivät itsensä osaksi luokkayhteisöä, jossa vallitsi sopuisa yhteishenki. Vaikka päätöksentekomahdollisuudet arvioitiin erinomaisiksi, vaikuttaminen oli kapea-alaista ja rajoittunutta. Tulevaisuuden koulussa oppilaan osallistumisesta tulee vahvistaa toimimalla päätöksentekoprosesseissa läpinäkyvästi ja panostamalla epämuodolliseen osallistavaan toimintaan, jotta kaikille oppilaille avautuu mahdollisuus olla mukana yhteisen hyvän rakentamisessa.

Oppilaat nimesivät heikommin toteutuviksi osallisuuden osa-alueiksi aikuisten luoman yhteisen toimijuuden ilmapiirin, eri-ikäisten oppilaiden välisen yhteistyön sekä ideoiden etenemisen ja ideoiden etenemisestä tiedottamisen. Huomionarvoista oli erityisesti luokkakavereiden taholta tullut kiinnostuksen puute omia kuulumisia kohtaan. Aikuisella on iso rooli lapsen osallisuuden mahdollistajana. Oppilaat kokivat, että aikuinen on vahvistava tekijä heidän osallisuudessaan. Itseohjautuvuutta korostavassa ajassamme tulee muistaa, että lapset eivät ole pieniä aikuisia. Lapset ja nuoret tarvitsevat lähelleen sensitiivisiä aikuisia, jotka kantavat vastuun, mutta jotka uskaltavat luovuttaa sitä sopivan määrän oikealla hetkellä. Huolten kuuntelijana koulun aikuisella on oma tehtävänsä. Oppilaat olivat yhteydessä huolistaan niihin koulun aikuisiin, jotka olivat aidosti saatavilla ja fyysisesti läsnä. Koulun aikuisten saatavuutta ja vastuunjakoa on syytä pohtia tulevaisuudessa entistäkin vahvemmin. Osallisuuden vahvistamisen osa-alueiksi nousivat selkeimmin toisten oppilaiden taholta tullut mielipiteen kuuntelu ja aikuisten luoma yhteisen toimijuuden ilmapiiri päätöksentekoprosesseissa. Yhteisöllisen oppilashuollon avulla voidaan vahvistaa oppilaan osallisuutta korostamalla hyvinvointityössä aitoa ja kiireetöntä kohtaamista niin aikuisten ja lasten välillä kuin lastenkin välisessä kommunikoinnissa. Oppilaiden sosioemotionaalisten taitojen kehittäminen on avainasemalla. Osallisuuden edistäminen tulee nähdä vaikuttamismahdollisuuksien lisäämisellä ja aktiivisuuden vahvistamisella, mutta samalla myös syrjäytymisen ja osattomuuden

ennaltaehkäisyä. Koulun hyvinvointi- ja osallisuustyön tehtävänä on luoda ja jakaa tasavertaisuutta kaikille.

Lähde:

Kangas, J. (2019). Yhtenäiskoulun oppilaan osallisuus koulun arjessa: Kyselytutkimus 6. ja 9. luokan oppilaille koulun hyvinvointityön näkökulmasta. Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202001021019>

Yhtenäiskoulun oppilaan osallisuus koulun arjessa

Kyselytutkimus 6. ja 9. luokan oppilaille hyvinvointityön näkökulmasta

Johanna Kangas, Terveystieteilijä (YAMK), Oulun kaupunki

Reetta Saarnio, yliopettaja, TtT, Oulun ammattikorkeakoulu & Satu Elo, yliopettaja, dosentti, TtT, Lapin ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyön lähtökohdat

Uuden OPS:n (2014) myötä oppilaan osallisuus ja vaikuttaminen koulupäivän kulkuun nousivat keskeisiksi kehittämisen kohteiksi koulumaailmassa.

Osallisuudella on vahva vaikutus oppilaan kokemaan hyvinvointiin koulussa.

Tarkoituksena oli selvittää 6. ja 9. luokan oppilaan osallisuuden kokemusta koulun arjessa hyvinvointityön näkökulmasta.

Tavoite

Tuottaa toimenpide-ehdotuksia oppilaan osallisuuden vahvistamisesta yhteisöllisessä oppilashuollossa, ja sitä kautta lisätä oppilaan hyvinvointia ja viihtyvyyttä koulussa.

Toteutus

Kvantitatiivinen tutkimus

Aineisto kerättiin kahden eri yhtenäisperuskoulun 6. ja 9. luokan oppilailta (n=104) ZEF-kyselyn avulla Oulussa syksyllä 2019.

Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin

- ✓ Kuvailevat menetelmät
- ✓ Tutkittiin yhtä ja kahta muuttujaa sekä muuttujien välistä suhdetta.

Tulokset

Oppilaista 80% suhtautui osallisuutensa toteutumiseen myönteisesti

- ✓ Hyvin toteutuvia osallisuuden osa-alueita oppilaan kokemana
 - ✓ Aikuiselta saa apua
 - ✓ Aikuinen arvostaa mielipidettä
 - ✓ Oppilas kokee kuuluvansa luokkayhteisöön
 - ✓ Luokassa vallitsee positiivinen yhteishenki
 - ✓ Lapset kuuntelevat toisten mielipiteitä
 - ✓ Päätöksentekoon on mahdollisuus osallistua
 - ✓ Lapset hyväksyvät toisensa yksilöinä
- ✓ Tytöt kokivat osallisuuden toteutuvan selkeästi heikommin kuin pojat tai muu sukupuoli
- ✓ Hyvin koulussa viihtyvä oppilas koki ilmapiiirin, yhteisöllisyyden, luokassa kuulluksi tulemisen ja päätöksentekomahdollisuudet positiivisemmin kuin neutraalisti viihtyvä
- ✓ Aikuisten merkitys osallisuuden kokemuksessa oli hieman suurempi oppilaille, jotka viihtyivät neutraalisti koulussa

Oppilaat ovat yhteydessä huolistaan niihin koulun aikuisiin, jotka ovat aidosti saatavilla ja fyysisesti läsnä.

Oppilas pystyi vaikuttamaan 9/36 kyselyssä esitettyyn konkreettiseen asiaan koulun arjessa

- ✓ Vaikuttaminen on kapea-alaista

Osallisuuden vahvistamisen osa-alueiksi nousivat selkeimmin

- ✓ Toisten oppilaiden taholta tullut mielipiteen kuuntelu
- ✓ Aikuisten luoma yhteisen toimijuuden ilmapiiiri päätöksentekoprosesseissa

Yhteisöllisen oppilashuollon avulla voidaan vahvistaa oppilaan osallisuutta korostamalla hyvinvointityössä aitoa ja kiireetöntä kohtaamista aikuisten ja lasten välillä. Lasten välisessä kommunikaatiossa sosioemotionaalisten taitojen kehittäminen on avainasemassa.

Yksilön henkilökohtaiset resurssit	Merkitykselliset vuorovaikutussuhteet	Vaikuttamisen prosessit
Rohkeus <ul style="list-style-type: none">✓ Vuorovaikutustaidot✓ Itseilmaisuus✓ Toisten kuuntelu✓ Yksilöllisyyden hyväksyminen Avun saaminen <ul style="list-style-type: none">✓ Aikuisten antama aika	Yhteenkuuluvuus <ul style="list-style-type: none">✓ Kannustaminen✓ Kuulumisten kysyminen Yhteistyö eri-ikäisten oppilaiden välillä <ul style="list-style-type: none">✓ Yhteistyötaito✓ Tahtotila yhteistoimijuuteen Aikuisen osoittama kiinnostus kuulumisia kohtaan <ul style="list-style-type: none">✓ Sensitiivisyys	Päätöksentekomahdollisuudet <ul style="list-style-type: none">✓ Ideoiden eteneminen✓ Ideoista tiedottaminen✓ Yhteisen toimijuuden ilmapiiiri✓ Oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu

Tulosten mukaan keskeisimmät oppilaan osallisuuden kokemukseen vaikuttavat elementit, joita ehdotetaan vahvistettavaksi (mukana vahvuudet sekä heikoiten toteutuvat osallisuuden osa-alueet oppilaan kokemana)

Hyödyntäminen

Tuloksia voidaan hyödyntää koulujen hyvinvointi- ja osallisuustyössä.

Lähteet
Kangas, J. 2019. Yhtenäiskoulun oppilaan osallisuus koulun arjessa. Kyselytutkimus 6. ja 9. luokan oppilaille hyvinvointityön näkökulmasta. Terveystieteilijä, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

Kiitokset
Kyselyyn osaa ottaneet, Oulun kaupunki. Siivitys- ja kulttuuripalvelut & asiantuntijat, Reetta Saarnio ja Satu Elo.

Yhteyshenkilöt
Johanna Kangas, kangas.johanna@hotmail.com

Terveyden edistämisen toimintamallit

Terveyden edistämisen palvelutarjotin

Kivalo-opiston kanssa yhteistyössä kehitetty terveyden edistämisen palvelutarjotin antaa tietoa Kemian kaupungin alueella toimivista omaehtoista terveyden edistämistä tukevista palveluista.

Terveyden edistämiseksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden sen alueella toimivien julkisten tahojen, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava terveyden edistämisen tavoitteet. Kemissä toimenpiteiksi on määritelty muun muassa kuntalaisten aktivointi omaehtoiseen terveyden edistämiseen ja luoda vapaa-ajan palveluita ikäihmisille. Yhtenä vastuutahona on Meri-Lapin alueella toimiva kansalaisopisto Kivalo-opisto.

Taija Sillanpään fysioterapeutti YAMK / terveyden edistäminen -opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää uusi toimintamalli yli 16-vuotiaiden kuntalaisten omaehtoisen terveyden edistämisen tukemiseen Kemian kaupungin alueella. Opinnäytetyön tavoitteena oli jo olemassa olevia resursseja hyödyntäen luoda Kemian kaupungin alueelle yhtenäiset käytänteet kuntalaisten omaehtoisen terveyden edistämisen tukemiseen, kannustamiseen ja ohjaamiseen asiakkuuspaikasta riippumatta. Tätä varten tuotettiin työvälineeksi palvelutarjotin, josta näkyy alueen avaintoimijat ja heidän roolinsa terveyden edistämisen eri osa-alueilla.

Opinnäytetyöhön liittyvän kehittämishankkeen aikana kuntalaiset ja avaintoimijoiden edustajat esittivät toiveita siitä, millaista tukea omaehtoiseen terveyden edistämiseen tulisi olla olemassa. Toiveista kävi ilmi, että tieto olemassa olevista palveluista ei tavoita kaikkia kuntalaisia ja toimijoita. Tämän perusteella, prosessianalyysia hyödyntämällä, rakennettiin terveyden edistämisen palvelutarjotin, joka vastaa jo olemassa olevilla resursseilla omaehtoisen terveyden edistämisen tuen tarpeeseen Kemian kaupungin alueella.

Palvelutarjottimen avulla kuntalaisia osataan ohjata ja he osaavat itse ohjautua tarvittavan tuen piiriin. Palvelutarjotin on saatavilla sähköisenä versiona opinnäytetyön toimeksiantajan Kivalo-opiston internetsivujen etusivulla. Sähköisen palvelutarjottimen otsikkolinkit johtavat kunkin avaintoimijan omille internetsivuille tarkempaa tiedonhakua varten.

Opinnäytetyössä käytetyllä mallilla voidaan millä tahansa alueella toteuttaa prosessin mukainen kehittäminen omaehtoisen terveyden edistämisen tukemiseen.

Terveyden edistämisen palvelutarjotin: www.kivalo-opisto.fi

Lähde:

Sillanpää, T. (2019). Terveiden edistäminen Kemin kansalaisopistossa.

Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010112916161>

Terveysten edistämisen palvelutarjotin Kemin kaupungin alueella

Taija Sillanpää, Kivalo-opisto,
Reetta Saarnio, Soili Vesterinen

Lähtökohdat

Terveysten edistämiseksi kunnan on

- tehtävä yhteistyötä muiden sen alueella toimivien julkisten tahojen, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- strategisessa suunnittelussaan asetettava terveyden edistämisen tavoitteet

Kemissä toimenpiteiksi on määritelty muun muassa

- kuntalaisten aktivointi omaehtoiseen terveyden edistämiseen
- luoda vapaa-ajan palveluita ikäihmisille
- yhtenä vastuutahona vapaa sivistystyö eli kansalaisopisto Kivalo-opisto

Kehittämishankkeen tavoite

Jo olemassa olevia resursseja hyödyntämällä, asiakkuuspaikasta riippumatta

- luoda Kemin kaupungin alueelle yhtenäiset käytänteet yli 16-vuotiaiden kuntalaisten omaehtoisen terveyden edistämisen tukemiseen, kannustamiseen ja ohjaamiseen

Toteutus

- Salosen kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli
- Lähestymistapana innovaatioiden tuottaminen
- Kehittämismenetelmänä toivelistatekniikka
 - kuntalaiset ja avaintoimijoiden edustajat esittivät toiveita siitä, millaista tukea omaehtoiseen terveyden edistämiseen tulisi olla olemassa
- Kehittämismenetelmänä prosessianalyysi
 - hyödynnettiin blueprinting-kaavion rakentamiseen kuuluvia toimia

Tulokset

- Omaehtoinen terveyden edistäminen tarvitsee tukea
- Terveysten edistämisen palvelutarjotin on hyvä työkalu tuen löytämiseen ja tarjoamiseen, sillä
 - kuntalaiset ja avaintoimijat eivät aina ole tietoisia jo olemassa olevasta toiminnasta ja palveluista

TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUTARJOTIN – KEMIN KAUPUNKI

Hyvinvointipysäkki & ONNI-auto	<ul style="list-style-type: none">• mm. terveystarkastuksia, laboratorionäytteitä• kaikille avoin opiskelijoiden oppimisympäristö• matalakustanteinen
Kemikammari	<ul style="list-style-type: none">• senioripalveluste, apua hakemusten täyttöön• kaikenikäisten kohtaamispaikka, ryhmätoimintaa• maksuton
Kivalo-opisto	<ul style="list-style-type: none">• koulutusta ja harrastustoimintaa• kaikille, aloittaa voi koko opetuskauden ajan• kurssimaksut, maksuttomia digitaali -kursseja
Koko Kemi Liikkuu	<ul style="list-style-type: none">• liikunta- ja hyvinvointineuvontaa• työikäisille kemiläisille• maksuton
Kriisikeskus Turvapoiju	<ul style="list-style-type: none">• keskusteluapua• kaveri- ja vapaachtoistointia• maksuton
Majakka ry Järjestöjen Palvelutarjotin	<ul style="list-style-type: none">• tietoa järjestöjen toiminnasta ja palveluista• Pohjoisen yhteisöjen tuki - Majakka ry ylläpitää• maksuton
Senioripalvelupuhelin	<ul style="list-style-type: none">• palveluneuvontaa senioreille ja omaisille• soita ma-pe klo 9 - 12 tai kysy internetin kautta• 016 46 91 555 (ei palvelupuhelunmaksua)
Soveltava liikunta	<ul style="list-style-type: none">• ryhmäliikuntaa• ohjattua kuntosaliharjoittelua• maksuton, maksulliset uimahalliryhmät
Toivola-Luotola Settlementi ry	<ul style="list-style-type: none">• Purotan ruokala• Purotan Minilät (sivous- ja kotityöpalvelu)• Miikseri, monikulttuurinen kohtaamispaikka

Terveysten edistämisen palvelutarjotin

Hyödyntäminen

- Käytetyllä mallilla voidaan millä tahansa alueella toteuttaa prosessin mukainen kehittäminen
- Terveysten edistämisen palvelutarjotin otettiin käyttöön
 - Kivalo-opistolla (kuntalaisten saatavilla myös opiston internet-sivujen kautta)
 - palvelutarjottimessa esiintyvät avaintoimijat saivat tarjottimen käyttöönsä

Lähteet

Läisä hyvinvointikertomus 2017–2021. Kemin kaupunki: Kehittämis- ja talous-osasto 2017. Viitattu 19.9.2018
<http://www.kemi.fi/wp-content/uploads/2018/03/läisä-hyvinvointikertomus-2017-2021-valmis.pdf>

Ojasalo, K., Mollanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät, Uudenlaisia osaamista liiketoimintaan. 3. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen oppimätyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Terveystieteiden osasto. 30.12.2019/1326.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere University Press.

Kiitokset

Kivalo-opisto, Reetta Saarnio, Soili Vesterinen, Satu Ehto, Hyvinvointipysäkki, Kemikammari, Koko Kemi Liikkuu, Kriisikeskus Turvapoiju, Majakka ry, Senioripalvelupuhelin, Soveltava liikunta ja Toivola-Luotola Settlementi ry.

Yhteystiedot

Taija Sillanpää, taija.sillanpaa@kemi.fi

Terveysten edistämisen palvelutarjotin
www.kivalo-opisto.fi

Päihdeettömyyden tukemisella kohti parempaa työllisyysastetta?

Hallitus on asettanut Suomessa tavoitteeksi 75 prosentin työllisyysasteen vuoteen 2023 mennessä. Työllisyyspalveluissa saatujen kokemusten mukaan hyvin suuri osa pitkäaikaistyöttömistä on osittain tai jopa täysin työkyvyttömiä päihderiippuvuuden vuoksi. Näiden pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ei voida auttaa ennen kuin he ovat saaneet riittävästi tukea päihderiippuvuuden hallintaan ja heidän toimintakykynsä riittää työssäkäyntiin. Päihderiippuvuus saattaa estää heitä työllistymästä avoimille työmarkkinoille ja samalla se vaikeuttaa hallituksen asettaman työllisyystavoitteen saavuttamista.

Yksi työllistymistä edistävästä palveluista on kuntouttava työtoiminta, jonka tarkoituksena on tukea heikossa työmarkkina-asemassa olevan arkea sekä edistää hänen työllistymistään. Monella kuntouttavassa työtoiminnassa olevalla pitkäaikaistyöttömällä on tarve päihdeettömyyden tukemiseen sekä oikea-aikaiseen hoitoonohjaukseen.

Haapaveden kaupungin kuntouttavan työtoiminnan ohjaajille tehdyssä kyselyssä nousi esiin tarve selkeille ja yhdenvertaisille toimintamalleille, joilla tuetaan asiakkaiden päihdeettömyyttä. Ohjaajat kaipasivat tukea ja tietoa päihdeohjauksesta sekä hoitoon ohjaamisesta. Oulun eteläisen alueen työpajoilla on hyvin erilaisia käytäntöjä siitä, miten päihdeiden vaikutuksen alaisena olevan asiakkaan kanssa toimitaan. Voiko työtoimintaa jatkaa? Onko se turvallisuusriski? Mitä sanoo laki?

”Hyvä työ- ja toimintakyky edellyttää, että asiakas kykenee päihdeettömyyteen toiminnassa mukana olon aikana. Mikäli päihtyneen asiakkaan toimintaan osallistuminen hyväksytään, tuetaan sillä asiakkaan päihdeiden käyttöä, ei päihdeettömyyttä. Tämän vuoksi selkeät toimintamallit ovat tarpeen”, sanoo Haapaveden työpajan johtava ohjaaja Susanna Lehtilahti.

Lapin ammattikorkeakoulun terveyden edistämisen (YAMK) opiskelija kehitti päihdeohjelman oppaaksi kuntouttavan työtoiminnan ohjaajille. Päihdeohjelmasta löytyy selkeät, lakiin perustuvat toimintamallit päihdeohjaustilanteisiin. Opas rakennettiin yhdessä kuntouttavan työtoiminnan ympärillä olevan moniammatillisen verkoston kanssa. Päihdeohjelmassa huomioitiin myös asiakkaiden aiemmat kokemukset päihdehoitoon ohjautumisesta sekä ajatukset tulevista toimintamalleista. Asiakkaiden kokemukset selvitettiin haastatteluiden avulla. Selkeiden toimintaohjeiden myötä käytänteet muovautuvat yhtenäisiksi ja kaikille asiakkaille tasa-arvoisiksi. Päihdeohjelman myötä ohjaajien epävarmuus päihdeiden vaikutuksen

alaisena olevan asiakkaan kohtaamiseen vähenee sekä päihteettömyyden tukemiseen saadaan hyvä perusta ja ohjeistus.

Päihdeohjelman sisältöön vaikuttivat haastattelujen lisäksi myös erilaiset lait sekä kotimaiset ja kansainväliset tutkimukset. Tutkimusartikkelit käsitelivät suurelta osin päihneiden vaikutusta työ- ja toimintakykyyn. Tulosten mukaan päihteettömyyden tukemisella ja päihneiden käytön vähentämisellä on selkeä yhteys ihmisen psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin ja sitä kautta toimintakykyyn. Nähtäväksi jää, voidaanko oikeanlaisella päihdeohjauksella tukea myös hallituksen määrittelemän työllisyysasteen tavoittelemista. Päihdeohjelma on sovellettavissa myös muiden kuntien kuin Haapaveden kaupungin kuntouttavaan työtoimintaan.

Lähde:

Hänninen, S. (2019). Päihdeohjelma. Opas kuntouttavan työtoiminnan ohjaajille. Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

Päihdeohjelma

Opas kuntouttavan työtoiminnan ohjaajille.

Sanna Hänninen, Työllisyyspalvelut Haapaveden kaupunki
Anne Puro

Lähtökohdat

Kuntouttavan työtoiminnan tarkoitus on tukea asiakkaiden elämänhallintaa sekä parantaa työllistymismahdollisuuksia.

Hyvin usein elämänhallintaa vaikeuttaa syrjäytyminen sekä erilaiset terveyteen liittyvät ongelmat kuten päihteiden käyttö tai mielenterveyteen liittyvät sairaudet.

Näiden pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ei voida auttaa, ennen kuin heidän sairautensa on hoidettu tarpeeksi hyvin ja heidän toimintakykynsä riittää työllistymiseen ja työssäkäyntiin.

Kuntouttavan työtoiminnan ohjaajilla tulee olla riittävästi tietoa ja taitoa tukea asiakkaan kuntoutusta myös näillä osa-alueilla.

Kehittämishankkeen tavoitteet

Päihdeohjelmaa hyödynnetään päihteettömyyden tukemisessa sekä hoitoonohjauksessa.

Päihdeohjelmassa olevat asiakasohjauksen toimintamallit perustuvat voimassaoleviin lakeihin.

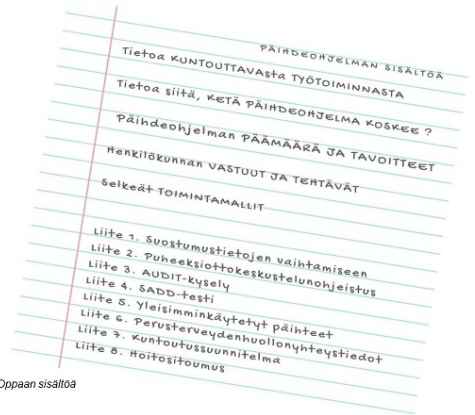
Toteutus

Päihdeohjelma rakennettiin huomioiden kuntouttavan työtoimintaan liittyvän moniammatillisen tiimin toiveet ja tarpeet sekä asiakkaiden aiemmat kokemukset.

Toimintamallien suunnittelussa hyödynnettiin voimassa olevien lakitekstien lisäksi kotimaisia sekä kansainvälisiä tutkimuksia.

Kuva. Työelämän tarve päihdeohjelmalle

Kuva 2. Oppaan sisältö

Tulokset

Ammattilaisten ajatukset päihdeohjelman rakentamiseen saatiin Webropol-kyselyn sekä keskusteluiden avulla. Asiakkaiden kokemukset aiemmista hoitoonohjauksista ja päihteettömyyden tukemisesta saatiin haastattelun avulla.

- ✓ Ammatillaiset kaipaavat tietoa päihtyneen asiakkaan tunnistamiseen.
- ✓ Selkeitä, yhtenäisiä ja tasapuolisia toimintamalleja kaivataan päihtyneen asiakkaan ohjaamiseen.
- ✓ Asiakkaat kokevat kuntouttavan työtoiminnan tukevan päihteettömyyttä, mikäli ohjaajan ja asiakkaan välit ovat luottamukselliset. Myös tasapuolista kohtelua ja nopeaa hoitoon pääsemistä toivotaan.

Hyödyntäminen

Päihdeohjelmasta tuli selkeä opas, josta henkilökunta löytää vaivattomasti hakemansa tiedon ja ohjeet erilaisiin tilanteisiin.

Päihdeohjelma jaetaan Oulun Eteläisellä alueella myös usean muun kuntouttavaa työtoimintaa tarjoavan kunnan käyttöön.

Lähteet
Karjalainen, V. & Kerätär, R. 2010. Pitkäaikaistyöttömien on runsaasti hoitamattomia mielenterveyshäiriöitä. Suomen lääkärilehti Vol. 45, 3683.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2019. Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja.

Kittokset
Haapaveden kaupunki sekä Oulun Eteläisen alueen työlläystoimijat.

Yhteyshetiedot
Sanna Hänninen 044-75911537
sanna.hanninen@haapa-vesti.fi
www.haapa-vesti.fi/tyollisyyspalvelut

Hyvinvointia edistävät kotikäynnit digiaikaan

Hyvinvointia edistävät kotikäynnit ovat yksi keino tukea ikääntyneen väestön kotona selviytymistä, itsenäistä suoriutumista sekä toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistämistä. Laaja-alaisen toimintakyvyn arvioinnin avulla voidaan riittävän ajoissa puuttua toimintakyvyn heikkenemiseen sekä mahdollisiin riskitekijöihin, jotka voivat heikentää kotona pärjäämistä.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Hyvinvointia edistäviin kotikäynteihin (HEKO) osallistuneiden ikäihmisten sekä käyntejä toteuttavien opiskelijoiden kokemuksia kotikäynnillä kerätyn toimintakyvyn arviointitiedon kattavuudesta, tiedon tallentamisesta mobiilisovelluksen avulla sekä mobiilisovelluksen käytettävyydestä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa ikäihmisten kotona suoriutumisen tukemiseksi. Lisäksi tavoitteena oli tuottaa tietoa toimeksiantajalle sovelluksen käytettävyydestä sekä mahdollisista jatkokehittämistarpeista.

Opinnäytetyö sisälsi kaksi vaihetta, jossa ensimmäisen vaiheen tarkoituksena oli arvioida käyttäjälähtöisesti mobiilisovelluksen sisältöä ikäihmisten näkökulmasta. Toisessa vaiheessa tarkoituksena oli arvioida kotikäyntejä toteuttavien opiskelijoiden kokemuksia mobiilisovelluksen sisällöstä sekä käytettävyydestä. Ensimmäisen vaiheen aineisto kerättiin työpajassa Learning cafe -menetelmää käyttäen ja toisen vaiheen aineisto sähköisellä kyselyllä. Aineistot analysoitiin laadullista sekä määrällistä menetelmää hyödyntäen.

Hyvinvointia edistäviin kotikäynteihin osallistuneiden ikäihmisten mielestä kotikäynti tuki sekä lisäsi heidän hyvinvointiaan. Hyvinvointia edistävien kotikäyntien osallistuneiden opiskelijoiden mielestä mobiilisovelluksen avulla voitiin kerätä riittävästi ennakoivaa tietoa toimintakyvyn eri osa-alueista. Lisäksi he pitivät mobiilisovelluksen käyttöä helppona ja loogisena. Sovelluksen jatkokehittämisen kannalta keskeisimmiksi asioiksi nousivat käytettävyyteen liittyvät asiat. Näistä keskeisimmiksi nousivat kirjaamismahdollisuus sekä lähettämiskuittauksen saaminen.

Ikääntyvien ennaltaehkäisevät palvelut sekä varautuminen tulevaan tulevat olemaan ikääntyvässä Suomessa merkittävässä roolissa kotona asumisen tukemisessa. Tutkimukseni tulokset viittaavat siihen, että ikääntyvien kotona pärjäämistä tukee kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Tukemisessa tulee huomiota kiinnittää myös palveluneuvonnan ja – ohjauksen saatavuuteen. Lisäksi saatavilla tulee olla erilaisia tukipalveluita kodinhoidollisiin tehtäviin sekä kodin ulkopuolisen asioinnin hoitamiseen, lisäksi ympäristön turvallisuudella ja esteettömyydellä on merkitystä. Digiosaaminen on keskeisessä roolissa tulevaisuudessa ja sen lisäämiseen ja ylläpitämiseen tulee myös tulevaisuudessa

panostaa. Tutkimustulokset puoltavat mobiilisovelluksen käyttöä hyvinvointia tukevien kotikäyntien yhteydessä.

Lähde:

Marjanen-Korkala, T. (2019). Hyvinvointia edistävät kotikäynnit digiaikaan: Uudenlaisen toimintamallin kokeilu. Opinnäytetyö, terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120625175>

Hyvinvointia edistävät kotikäynnit digiaikaan Uudenlaisen toimintamallin kokeilu

Tanja Marjanen-Korkala, Kemin kaupunki, Geronomi (YAMK)
Reetta Saarnio, Satu Elo, Lapin AMK

Lähtökohdat

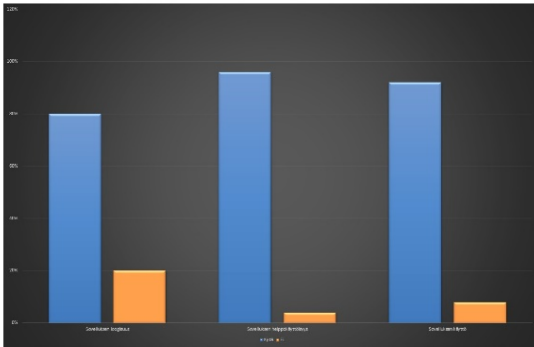
- Hyvinvointia edistävät kotikäynnit/ Heko-digiaikaan hanke (Lapin AMK-Lapin Liitto).
- Kunnan vastuu palveluiden järjestämisestä.
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista.
- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019.

Kehittämishankkeen tavoite

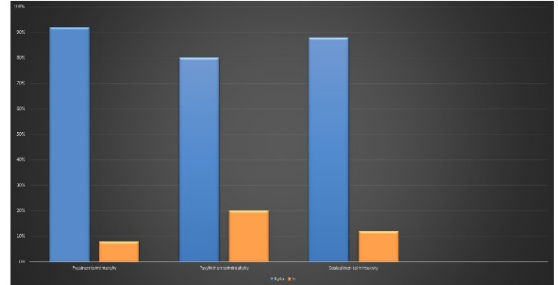
- Tuottaa tietoa ikäihmisten kotona suoriutumisen tukemiseksi.
- Tuottaa tietoa toimeksiantajalle sovelluksen käytettävyydestä sekä jatkokehittämistarpeista.

Toteutus

- Soveltaen arviointitutkimuksen menetelmiä
- Learning cafe-menetelmä ikäihmisille mobiilisovelluksen sisällöstä.
- Sähköinen kysely opiskelijoille mobiilisovelluksen sisällöstä sekä käytettävyydestä.
- Aineistot analysoitiin laadullista sekä määrällistä menetelmää hyödyntäen.

Heko-mobiilisovelluksen käytettävyys

Heko-mobiilisovelluksen sisällön riittävyys ennaltaehkäisevään toimintakyvyn arviointiin

Tulokset

- Ikäihmisten mielestä kotikäynti tuki sekä lisäsi heidän hyvinvointiaan.
- Opiskelijoiden mielestä mobiilisovelluksen avulla voitiin kerätä riittävästi ennakoivaa tietoa toimintakyvyn eri osa-alueista.
- Mobiilisovelluksen käyttöä pidettiin helppona ja loogisena.
- Jatkokehittämisen kannalta keskeisimmiksi asioiksi nousivat käytettävyyteen liittyvät asiat. Näistä keskeisimmiksi kirjaamismahdollisuus sekä lähettämiskuitituksen saaminen.
- Tutkimustulokset puoltavat mobiilisovelluksen käyttöä hyvinvointia tukevien kotikäyntien yhteydessä.

Hyödyntäminen

Heko-mobiilisovellusta voidaan hyödyntää Hyvinvointia edistävien kotikäyntien aikana kerätyn toimintakyvyn arviointitiedon tallentamisessa sekä arvioimisessa.

Lähteet

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012 / 980
Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö 2017.

Kiitokset

Kemin kaupunki, Sari Arvolaakso, Juha Valtonen, Reetta Saarnio, Satu Elo, Anne Puro: Kotikäynteihin osallistuneet ikäihmiset sekä Lapin AMK kotikäynnin toteuttaneet opiskelijat.

Yhteystiedot

Tanja Marjanen-Korkala / tanja.marjanen-korkala@kemi.fi

Toiminnan kehittäminen sairaalaympäristössä

NEWS-pisteiden ja MET-toiminnan käyttöönotto Mehiläinen Länsi-Pohja OY:ssä

Potilasturvallisuutta voidaan parantaa hoitohenkilökunnalle suunnatuilla koulutuksilla. Potilasturvallisuuden tarkoituksena on varmistaa potilaan saaman hoidon turvallisuus, oikea-aikaisuus sekä vaikuttavuus. Tähän voidaan vaikuttaa varmistamalla hoitohenkilökunnan osaaminen täydennyskoulutuksia tarjoamalla. Potilaan voinnin seuraamiseen on olemassa lukuisia erilaisia pisteytysjärjestelmiä, joista pisteytysjärjestelmistä NEWS (National Early Warning Score) on todettu olevan herkin, tarkin ja yksinkertainen mittari tunnistamaan muutokset potilaan peruselintoinnissa jo useita tunteja ennen voinnin romahtamista.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää koulutusmalli Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n hoitohenkilökunnalle varhaisen varoituksen pisteytysjärjestelmän (NEWS) ja ennakoivan toiminnan (MET) käytöstä. Työn tavoitteena oli koulutusmallin avulla saada NEWS-pisteet ja MET-toiminta osaksi hoitotyötä vuodeosastoilla. Opinnäytetyö tehtiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy yhdeksi kehittämistavoitteeksi vuodelle 2019 asetettiin varhaisen varoituksen pisteytysjärjestelmän (NEWS) käyttöönotto koko sairaalassa. NEWS:iä käytetäänkin hälytyskriteerinä sairaalaympäristössä toimivalle ennakoivalle elvytysryhmälle (MET-ryhmä). Ennakoivan toiminnan (MET-toiminta) tarkoituksena on sairaalaelvytysten ennaltaehkäisy. MET-ryhmän toiminnalla puututaan niihin tilanteisiin, joissa potilaan tila on heikentynyt, mutta ei vielä vaadi elvytystoimenpiteitä. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä ei ole erillistä organisoitua MET-ryhmää tai MET-toimintaa, vaan sairaalassa on käytössä teho-osastolla sijaitseva elvytyspuhelin. Sairaalan kaikki elvytyshälytykset tulevat kyseiseen puhelimeen. Tavoitteena olisi, että nykyinen toiminto vastaisi enemmän ennakoivaa toimintaa.

Potilasturvallisuutta tulee kehittää jatkuvasti. Sen parantaminen vaatii organisaatioilta sekä resursseja että halua. Ammattilaisia on koulutettava säännöllisesti potilasturvallisuuteen liittyvissä asioissa ja uudet työntekijät perehdytettävä työyksikön käytäntöihin. Terveystuollon rooli potilasturvallisuuden parantamisessa on tärkeä. Sen tulee kehittää menetelmiä, joilla mahdolliset riskit ja haittapahtumat havaitaan jo varhaisessa vaiheessa ja vaaratilanne vältetään ennakoivalla toiminnalla. Uuden toimintatavan käyttöönotto isossa organisaatiossa vaatii sekä aikaa että resursseja koko henkilökunnan kouluttamiseen. Kouluttamisen tulee olla systemaattista, hyvin organisoitua ja suunniteltua sekä jatkuvaa, jotta sillä päästään tavoitteeseen. Ainoastaan

säännöllisellä koulutuksella, ohjeistuksilla ja koordinoinnilla sekä sairaalan johdon sitoutumisella ohjaukseen voidaan vaikuttaa kyseisten hyvin toimivien hoitoketjujen syntymiseen. Sijaisten ja keikkatyöntekijöiden kouluttamisesta tulee myös huolehtia.

Koulutusmalli tehtiin sähköiseen muotoon PowerPoint-ohjelmalla. Koulutusmalli tulee jäämään organisaatioon kouluttajien käytettäväksi. Koulutusmallia toivottiin voitavan hyödyntää myös perusterveydenhuollon puolella, joten siitä tehtiin helposti muokattava. Koulutuksia pidettiin kesäkuussa sekä jatkettiin heti kesälomakauden jälkeen syksyllä. Tällä hetkellä hoitohenkilökuntaa on koulutettu jokaisesta vuodeosastolta ja koulutukset jatkuvat edelleen. Pisteytysjärjestelmä on lähtenyt hyvin käyttöön osastoilla, ja potilasturvallisuus on parantunut tältä osin.

Lähde:

Afflekt, M.; Nikupeteri, J. (2019). Varhaisen varoituksen pisteytysjärjestelmä (NEWS) ja ennakoiva toiminta (MET) osaksi hoitotyötä Mehiläinen Länsi- Pohja Oy:ssa. Opinnäytetyö, terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120424645>

Varhaisen varoituksen pisteytysjärjestelmä (NEWS) ja ennakoiva toiminta (MET) osaksi hoitotyötä Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä (MLP Oy)

Miia Afflekt & Jaana Nikupeteri, Mehiläinen Länsi-Pohja Oy
Reetta Saarnio, Soili Vesterinen, Lapin AMK

Opinnäytetyön lähtökohdat

- Opinnäytetyön lähtökohdaksi oli kehittää koulutusmalli MLP Oy:n hoitohenkilökunnalle NEWS ja MET-toiminnasta
- Toimeksiantajan (MLP Oy) asettamana tavoitteena oli saada päivitetty NEWS-järjestelmä käyttöön kaikilla keskussairaalan vuodeosastoilla
- Pyrkimyksenä oli potilasturvallisuuden ja hoidon laadun lisääminen

Opinnäytetyön tavoitteet

- Kehittää koulutusmalli, jonka avulla saadaan NEWS- pisteet ja ennakoiva toiminta osaksi hoitotyötä MLP Oy:n vuodeosastoilla
- Yhtenäisellä koulutusmallilla saadaan siirrettyä yhtäläinen tieto koko sairaalan hoitohenkilökunnalle
- Koulutuksilla kehitetään sairaanhoitajien valmiuksia havaita ja ennakoita muutokset potilaan peruselintoiminnoissa

Opinnäytetyön toteutus

- Opinnäytetyö tehtiin toiminnallisena opinnäytetyönä MLP Oy:n kouluttajien ja elvytysvastaavien käyttöön
- Opinnäytetyön koulutusmallin kehittämisessä oli mukana MLP Oy:n elvytystoiminnasta vastaava anestesialääkäri

NEWS-PISTEET	3	2	1	0	1	2	3
Hengitystaajuus	< 4	9 - 11	12 - 20			21 - 24	> 25
SpO2%	> 93	92 - 93	94 - 95	≥ 96			
SpO2% 20min	> 94	84-85	86-87	88-92	93-94	95-96	> 97
Lisäohje		Kyllä	Ei				
Syst. verenpaine	< 90	91 - 100	101 - 110	111 - 219			> 220
Syke/a minuutti	< 40		41 - 50	51 - 90	91 - 110	111 - 130	> 131
Tajunnan taso				Normaali			Patokas
Lämpötila	> 38,0		35,1 - 36,0	36,1 - 38,0	38,1 - 39,0		> 39,1

NEWS-PISTEET 06/7/2018

NEWS-pisteet	≥ 7	5-6	1-4	0
Riskiluokka	Korkea	Kohtalainen	Matala	Matala
Toimintaohje	Alusta tarvittavat hoitotoimenpiteet Käynnä hoitaja lääkärin kanssa MET-toimintamallin mukaisesti (2022) Konsultoi hoitavaa lääkärin Informoi muuta hoitajia Käynnä potilasta vuodeosastolla Käynnä potilasta vuodeosastolla	Alusta tarvittavat hoitotoimenpiteet Sota MET hoitajalle (2022) Konsultoi hoitavaa lääkärin Informoi muuta hoitajia Käynnä potilasta vuodeosastolla Käynnä potilasta vuodeosastolla	Informoi muuta hoitajia Käynnä potilasta vuodeosastolla Käynnä potilasta vuodeosastolla	
Perusselvitöiden seuranta	2-4h välein	2-4h välein	4-6h välein	12h välein

NEWS-pistekortti (Royal College of Physicians 2017; Mehiläinen Länsi-Pohja Oy 2019)

Koulutusmalli (Afflekt & Nikupeteri 2019)

Opinnäytetyön tulokset

- Opinnäytetyön tuotoksena syntyi koulutusmalli varhaisen varoituksen pisteytysjärjestelmästä ja ennakoivasta toiminnasta MLP Oy:hy

Opinnäytetyön hyödyntäminen

- Koulutusmallia voidaan hyödyntää koulustapahtumissa, osastotunneilla sekä uusien työntekijöiden perehdytyksessä.
- Mallia voidaan käyttää soveltaen myös perusterveydenhuollon puolella

Lähteet

Afflekt, M. & Nikupeteri, J. 2019. Varhaisen varoituksen pisteytysjärjestelmä (NEWS) ja ennakoiva toiminta (MET) osaksi hoitotyötä Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä. Opinnäytetyö. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Lapin ammattikorkeakoulu.

Royal College of Physicians. National Early Warning Score (NEWS) 2: Standardising the assessment of acute-illness severity in the NHS. London: RCP 2017;1-77

Kiitokset

Kiitokset kiirellisen palveluajan linjoittajalle ja esimiehille saamastamme luvusta sekä koulutusmallin kehittämisessä mukana olleille anestesialääkäreille. Kiitokset myös opinnäytetyötä ohjanneille opettajille.

Yhteyshenkilöt

miia.afflekt[at]mehilainen.fi

jaana.nikupeteri[at]mehilainen.fi

Postoperatiivinen soitto päiväkirurgian yksikössä ja potilasohjausprosessin kehittäminen

Potilailla on ongelmia kognitiivisen ymmärtämisen kanssa leikkauksen jälkeisinä päivinä. Näin osoittaa Sairaanhoidaja-YAMK Kimmo Karihtalan opinnäytetyö, jossa selvitettiin päiväkirurgisten potilaiden kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita päiväkirurgisen leikkauksen jälkeisinä päivinä. Tutkimuksessa selvitettiin potilaan kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita havainnoimalla potilasohjaustilannetta kotiutusvaiheessa ja teemahaastattelemalla ensimmäisenä ja kolmantena postoperatiivisena päivänä. Havainnoinnista ja teemahaastattelusta saatujen tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että potilaan kykyyn ymmärtää annettuja hoito-ohjeita vaikuttavat psykososiaaliset tekijät ja ympäristö. Tällä tutkimuksella vahvistettiin aikaisemmista tutkimuksista saatuja tuloksia. Tutkimuksesta saatuja tuloksia voidaan jatkossa hyödyntää terveydenhuollon yksiköissä, joissa halutaan kehittää potilasohjausprosessia ja lisätä laadukasta potilasohjausta.

Tutkimus suoritettiin keväällä 2019 Pihlajalinna Oulu sairaalassa ja tutkimukseen osallistuvia tutkimuspotilaita oli 11 kappaletta. Kerätty haastatteluaineisto käsiteltiin laadullisella aineistolähtöisellä sisällön analyysimenetelmällä. Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella Pihlajalinna Oulu sairaalassa parannettiin leikkauspotilaan tiedonsaantia, luotiin laadukas postoperatiivisen soiton malli ja kehitettiin laadukas päiväkirurgisen potilaan potilasohjausprosessi, jota voidaan hyödyntää jatkossa potilasohjauksen yhteydessä.

Tutkimustulosten perusteella laadukkaassa postoperatiivinen soitossa hoitohenkilökunnan tulee etukäteen perehtyä potilaan tietoihin ja asiakirjoihin. Soittoon tulee varata rauhallinen ympäristö ja varmistaa, että potilas on ymmärtänyt annetut hoito-ohjeet. Postoperatiivisen soiton yhteydessä potilasta tulee sitouttaa hoitoon ja kerrata hoidon tavoitteet. Potilaan kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita voidaan lisätä selkeillä ja ymmärrettävillä kotihoito-ohjeilla. Potilaalle tulee tarjota luotettavaa tietoa ennen leikkausta sähköisten palveluiden avulla. Laadukasta potilasohjausta voidaan lisätä huomioimalla paremmin potilaiden eri oppimistyyliä ja potilaille tulee antaa leikkauksen jälkeistä informaatiota nykyteknologian avulla.

Lähde:

Karihtala, K. (2019). Postoperatiivinen soitto päiväkirurgian yksikössä: Potilasohjausprosessin kehittäminen. Opinnäytetyö, terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120324405>

Postoperatiivinen soitto päiväkirurgian yksikössä. Potilasohjausprosessin kehittäminen.

Kimmo Karihtala, Pihlajalinna Oulu,
Anniina Tohmola

Taustaa

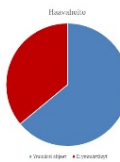
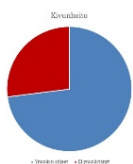
Pihlajalinna Oulun yhteydessä on päiväkirurginen sairaala, jossa hoidetaan eri erikoisalan potilaita, toimipiste avattiin Oulun ydinkeskustaan tammikuussa 2018. Uudessa toimipisteessä haluttiin kehittää toimintaa tutkimuksellisesti kehittämistyöllä. Toimintatutkimus valittiin lähestymistavaksi, koska Pihlajalinna sairaalassa haluttiin ratkaista käytännön ongelma, kuinka parannetaan leikkauspotilaan kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita

Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

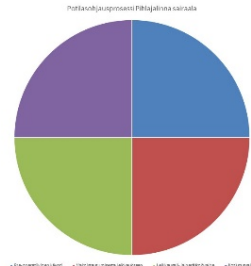
Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää potilaan kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita havainnoimalla potilasohjaustilannetta kotiutusvaiheessa ja teemahaastattelemalla ensimmäisenä ja kolmantena postoperatiivisena päivänä. Opinnäytetyön tavoitteena oli parantaa leikkauspotilaan kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita ja kehittää potilasohjausprosessia ja luoda laadukas postoperatiivisen soiton malli Pihlajalinna sairaalaan teemahaastattelusta ja havainnointitilanteista saatujen tutkimustulosten perusteella.

Aineiston käsittely ja analysointi

Opinnäytetyö toteutettiin toimintatutkimuksena. Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin havainnointia ja teemahaastattelua. Tiedonkeruun avuksi luotiin puolistrukturoitu kaavake. Tutkimuspotilaat jaettiin kahteen ryhmään, joita olivat spinaalipuudutetut ja yleisanestesiassa tehdyt toimenpiteet. Tutkimuksessa käytettiin osallistuvaa havainnointia ja havainnointi ilman osallistumista. Teemahaastattelu tehtiin puolistrukturoituna haastattelumuotona. Kerätty haastatteluaineisto käsiteltiin laadullisella aineistolähtöisellä sisällön analyysimenetelmällä.

Potilaan kyky ymmärtää annettuja hoito-ohjeita ensimmäisenä postoperatiivisena päivänä.

Potilasohjausprosessi Pihlajalinna Sairaala

Tutkimustulokset ja johtopäätökset

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että potilailla on ymmärtämisen kanssa ongelmia ensimmäisenä ja kolmantena postoperatiivisena päivänä. Potilaan kykyyn ymmärtää annettuja hoito-ohjeita vaikuttavat psykososiaaliset tekijät ja ympäristö.

- Laadukkaassa postoperatiivisessa soitossa hoitohenkilökunnan tulee etukäteen perehtyä potilaan tietoihin ja asiakirjoihin.
- Soittoon tulee varata rauhallinen ympäristö ja varmistaa, että potilas on ymmärtänyt annetut hoito-ohjeet.
- Postoperatiivisen soiton yhteydessä potilasta tulee sitouttaa hoitoon ja kerrata hoidon tavoitteet.
- Potilaan kykyä ymmärtää annettuja hoito-ohjeita voidaan lisätä selkeillä ja ymmärrettävillä kotihoito-ohjeilla.
- Potilaalle tulee tarjota luotettavaa tietoa ennen leikkausta sähköisten palveluiden avulla.
- Laadukasta potilasohjausta voidaan lisätä huomioimalla paremmin potilaiden eri oppimistyyliä

Hyödyntäminen

Tutkimuksesta saatuja tuloksia voidaan hyödyntää terveydenhuollon yksiköissä, joissa halutaan kehittää potilasohjausprosessia ja lisätä laadukasta potilasohjausta.

Yhteyshenkilöt
Kimmo Karihtala Sairaanhoitaja-YAMK, karihtala.kimmo@gmail.com

Myeloomapotilaan hoitopolun kehittäminen mahdollistaa potilaslähtöisen hoidon

Myelooma eli plasmaselänsyöpä on haasteellinen sairaus, koska taudin kulku on hyvin vaihtelevaa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää myeloomaa sairastavan potilaan hoitopolkua Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä ja kuvata kehitetty hoitopolku prosessimallin avulla. Tavoitteena oli selkeyttää myeloomaa sairastavan potilaan hoitopolkua. Potilaiden haastattelujen toivottiin tuovan kehittämiskohteita hoitopolulle.

Myeloomapotilaan hoitopolkua kehitettiin työpajoissa. Näihin osallistuivat opinnäytetyön tekijän lisäksi lääkäri sekä sairaanhoitaja infuusiopoliklinikalta ja sisätautien vuodeosastolta. Työpajoissa käsiteltävät aihealueet sisälsivät myeloomapotilaan hoitopolun kuvaamisen lähetteen saapumisesta potilaan loppuvaiheen hoitoon. Työpajojen aloittamista edelsi neljän myeloomapotilaan yksilöhaastattelu. Potilaiden haastatteluissa esiin tulleet toiveet ja kehittämisajatukset sisällytettiin myeloomapotilaan hoitopolkuun.

Haasteita myeloomapotilaan hoitoprosessissa olivat tiedonsaantiin liittyvät asiat, niin itse sairauteen, lääkehoitoon kuin kantasoluhoitoon liittyvät asiat sekä ohjauksen toistamisen tarve. Tiedonsaannin parantamiseksi hoitopolulle lisättiin hoitajan ohjaukikäyntejä. Potilaalle varataan erillinen ohjaukikäynti hoitajan luona sairauden alkuvaiheessa. Sairauden tilanteen tasaantuessa tai hoitolinjauksia muutettaessa, on tärkeää palata uudelleen alkuvaiheen ohjauksessa esille tuotuihin asioihin. Tässä vaiheessa potilaalle varataan tarvittaessa uusi ohjaukikäynti hoitajan luona. Kantasolusiirtoon menevälle potilaalle järjestetään myös erillinen ohjaukikäynti.

Potilaat toivat esille vähäisen tiedon saannin sosiaalityöistä. Tähän liittyen sosiaalityöntekijöiden kanssa sovittiin, että jatkossa jokainen uusi myeloomapotilas käy sosiaalityöntekijän luona sairauden alkuvaiheessa. Potilaat kokivat myös henkisen tuen saannin puutteelliseksi. Jatkossa potilaita tiedotetaan mahdollisuudesta käydä keskustelemassa sairaanhoitopiirin psykiatrian poliklinikalla hoitajan kanssa ja alkuvuodesta 2020 palliativinen poliklinikka aloittaa toimintansa Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä. Tämä mahdollistaa potilaalle ja hänen läheisilleen emotionaalisen ja psykologisen tuen saamisen.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että hoitopolun kehittämisessä huomioitiin tutkittu tieto, potilaan kokemukset ja hoitohenkilöstön tietotaito. Kehitetty hoitopolku selkeyttää myelooman hoitoa potilaille sekä hoitohenkilöstölle. Hoitopolun eri vaiheiden tarkka kuvaus mahdollistaa potilaan hoidon ja ohjauksen toteuttamisen

samanlaisena niin poliklinikalla kuin osastolla. Lääketieteellisen prosessin ja potilaan arjessa pärjäämisen prosessin huomioiminen mahdollistavat potilaslähtöisen ja laadukkaan hoidon.

Lähde:

Syväjärvi, A. (2019). Myeloomapotilaan hoitopolun kehittäminen Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä. Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019121126146>

Myeloomapotilaan hoitopolun kehittäminen Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä

Anne Syväjärvi, Hematologian poliklinikka, Mehiläinen Länsi-Pohja Oy
Ohjaajat: Reetta Saarnio, Soili Vesterinen

Taustaa

Myeloomapotilaan hoito on haasteellista ja vaativaa

- hoito räätälöidään yksilöllisesti jokaiselle potilaalle
- parantumaton sairaus

Potilaita hoidetaan hematologian poliklinikalla, infuusiopoliklinikalla ja sisätautien vuodeosastolla

- rajapinnat riski potilasturvallisuudelle

Myeloomapotilaille ei ole kehitetty hoitopolkua

Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

- Tarkoituksena kehittää myeloomaa sairastavan potilaan hoitopolkua Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä ja kuvata se prosessimallin avulla
- Tavoitteena selkeyttää myeloomaa sairastavan potilaan hoitopolku
- Potilaiden haastattelujen toivotaan tuovan kehittämiskohteita hoitopolulle.

1. Kehittämismenetelmänä haastattelu

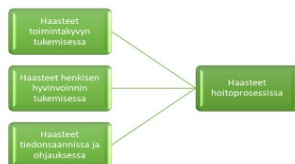
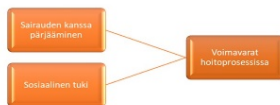
- Teemahaastattelu sisälsi neljän myeloomapotilaan yksilöhaastattelun. Potilaat olivat iältään 62-77 vuotiaita.
- Analyysimenetelmänä induktiivinen sisällönanalyysi

2. Kehittämismenetelmänä Learning cafe

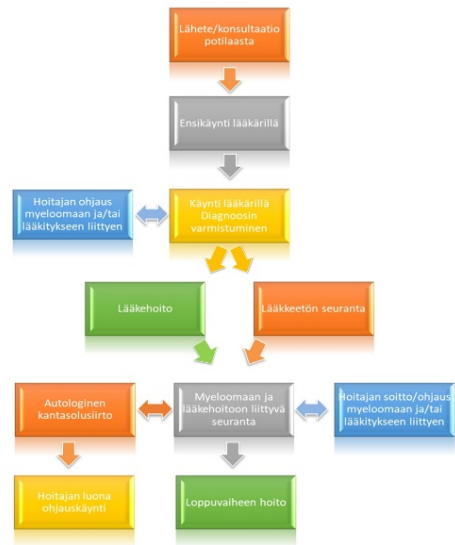
- Työpajojen aloittaminen edellytti sisällönanalyysin valmistumista.
- Työpajoja oli neljä, joihin osallistuivat opinnäytetyön tekijän lisäksi lääkäri sekä sairaanhoitaja infuusiopoliklinikalta ja sisätautien vuodeosastolta.
- Työpajoissa käsiteltävät aihealueet sisälsivät myeloomapotilaan hoitopolun kuvaamisen lähteen saapumisesta potilaan loppuvaiheen hoitoon
- Hoitopolkuun sisällytettiin potilaiden haastatteluissa esiin tuomat toiveet ja kehittämisajatuksat.

Myeloomapotilaiden haastatteluiden tulokset

- Kuvaavat potilaiden voimavaroja sekä haasteita hoitoprosessissa.

Myeloomapotilaan hoitopolku Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä

Johtopäätökset

- ❖ Hoitopolun kehittämisessä huomioitiin tutkittu tieto, potilaan kokemukset ja hoitohenkilöstön tietotaito.
- ❖ Kehitetty hoitopolku selkeyttää myelooman hoitoa potilaille sekä hoitohenkilöstölle.
- ❖ Hoitopolun eri vaiheiden tarkka kuvaus mahdollistaa potilaan hoidon ja ohjauksen toteuttamisen samanlaisena niin poliklinikalla kuin osastolla.
- ❖ Lääketieteellisen prosessin ja potilaan arjessa pärjäämisen prosessin huomioiminen mahdollistavat potilaslähtöisen ja laadukkaan hoidon.

Lähteet
Syväjärvi, A. 2019. Myeloomapotilaan hoitopolun kehittäminen Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ssä. Opinnäytetyö, Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu

Yhteystiedot
Anne Syväjärvi, anne.syvajarvi@gmail.com

Perehdyttäminen hoitotyössä

Katse hoitotyön perehdyttämiseen, tervetuloa vai tervemenoa?

Kehittämistyössä lähdin tarkastelemaan tämän päivän hoitotyön perehdytystä. Tarkastelun lähtökohtana oli Yle vuonna 2015 julkaisema artikkeli, jossa uutisoitiin huonon perehdytyksen pelottavan nuoret sairaanhoitajat pois alalta. Syvemmin tarkasteltuna henkilöstön jaksaminen ja pysyvyys sekä hiljaisen tiedon siirtyminen ovat tämän päivän hoitotyön haaste, jota lähitulevaisuudessa vain lisää suurten ikäluokkien siirtyminen eläkkeelle

Kehittämistyössä kehitettiin osallistavin menetelmin hyvinvointikeskuksen vastaanottotyön perehdytysprosessia laatimalla yksikkökohtaisen perehdyttäjän käsikirjan. Deduktiivisella sisällönanalyysillä aineistosta nousivat vastaanottotyön perehdytyksen osa-alueet; ammattitaidon vahvistaminen, työn hallinta ja kliininen osaaminen. Kehittämistyön tuotoksena analyysin pohjalta laadittiin sähköinen perehdyttäjän käsikirja, jossa organisaation yleiset perehdytyksen osa-alueet sekä vastaanottotyön perehdytyksen osa-alueet on kerättyinä hyperlinkein ja tallennettu hyvinvointipalveluiden OneDrive Wiki-kirjastoon.

Perehdyttäjän käsikirjan luomisen alkuperäinen tarkoitus oli kerätä vastaanottotyöhön liittyvää hiljaista tietoa, mutta prosessin edetessä perehdyttämisen osa-alueisiin oli enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Vastaanottotyö on työn moninaisuuden vuoksi haasteellinen ja kiteytyy hyvin lauseeseen: ”asiat hankalia niille tulijoille, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta avoterveydenhuollosta”. Tästä syystä perehdyttäjän käsikirja tulisi nähdä työkaluna, jonka sisällön avulla perehdytys voidaan toteuttaa lineaarisesti. Ensivaiheessa perehdytykseen varatun kaksiviikkoisen aikana voitaisiin tarkastella vastaanottotyön perusosaamisen työkaluja. Kokemuksen karttuessa sisällön avulla, ammattitaitoa voidaan syventää aina asiantuntijuuteen saakka.

Hyvällä perehdytyksellä voidaan vastata ammattitaidon vahvistamiseen, työn hallintaan ja kliiniseen osaamiseen liittyviin kysymyksiin. Käyttämällä perehdyttäjän käsikirjaa organisaation yleisten perehdytysohjeiden, hyvinvointipalveluiden perehdytysohjelman ja hyvinvointipalveluiden sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan perehdytyslomakkeen lisäksi varmistetaan, että perehdytykseen käytettävä tieto on yhdenmukaista, ajantasaista ja se on helposti löydettävissä. Lisäksi käsikirja on muokattavissa organisaation muiden vastaanottojen perehdyttämisen tueksi.

Lähde:

Väinämö, M (2019) TERVETULOA MEILLE! Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanotto - Perehdyttäjän käsikirja. Opinnäytetyö, Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019121326594>

TERVETULOA MEILLE!

Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanotto perehdyttäjän käsikirja

Tekijä: Mari Väinämö, Oulun kaupungin hyvinvointipalvelut, Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanotto
Ohjaava opettaja: Anniina Tohmola, Työelämän ohjaaja: Marja Laasonen

Lähtökohdat

Opinnäytetyön työelämän kehittämistarve on syntynyt työyksikön henkilökuntarakenteen uudistumisen myötä. Uusien sairaanhoitajien perehdyttämiseksi ei ole ollut tarpeeksi kokeneen sairaanhoitajan resurssia, joten perehdyttäminen on jäänyt monilta osin puutteelliseksi. Perehdytystä on jatkettu pirstaleisena ja etenkin hiljaisen tiedon siirtäminen on ollut haasteellista.

Tarkoitus ja tavoitteet

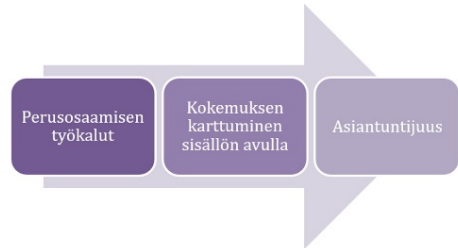
Opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanoton perehdytysprosessia laatimalla yksikkökohtainen perehdyttäjän käsikirja perehdyttämisen tueksi sekä selkeyttää perehdytysprosessia niin, että perehdytys on jatkossa yhdenmukaista ja tasalaatuista. Pitkän tähtäimen tavoitteena perehdytysprosessin kehittämisellä on vastata työhyvinvoinnin tarpeisiin ja lisätä henkilökunnan pitovoimaa.

Toteutus

Opinnäytetyö on toimintatutkimuksellinen kehittämistyö, jossa aineisto on kerätty hoitajakokousten yhteydessä käyttämällä luovan ratkaisun menetelmiä. Aamukokousten Learning café -menetelmällä tuotettu aineisto on analysoitu deduktiivisella sisällönanalyysillä. Aineiston analyysi on jatkoideoitu Aivoriihi hoitajakokouksessa. Vastaanottotyö nähtiin moninaisena ja hajanaisena, joten valmista "keittokirjaa" on vaikea tehdä. Kuitenkin hyödyllisenä nähtiin, että vastaanoton sairaanhoitajan osaamiseen ja perehdytykseen liittyvät asiat olisivat kootusti yhdessä paikassa.

Ammattitaidon vahvistaminen
<ul style="list-style-type: none">• Ammatillinen itä- ja täydennyskoulutus• Ammatillinen kehittyminen• Työtyötöissä koskevat ohjeet- ja säännöt
Työn hallinta
<ul style="list-style-type: none">• Työturvallisuus• Hukkatyön välttäminen• Ajanvaraus- ja potilastietojärjestelmien käyttö• Tiedonvälitys
Klininen osaaminen
<ul style="list-style-type: none">• Sairaanhoidajan akuuttivastaanotto• Sairaanhoidaja kliinisen vastaanottotyö• Sairaanhoidajan laajennettu toimenkuva• Vastuualueet• Ammattiryhmien välinen yhteistyö

Vastaanottotyön perehdytysosa-alueet

Perehdytysprosessin lineaarinen toteuttaminen

Tulokset ja tuotos

Opinnäytetyön tulokset ovat aamukokousaineiston analyysistä nousseet ammattitaidon vahvistaminen, työn hallinta ja kliininen osaaminen, jotka yhdessä muodostavat vastaanottotyön perehdytysosa-alueet.

Opinnäytetyön tuotos on Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanoton perehdyttäjän käsikirja. Käsikirja tulee nähdä perehdyttämisen työkaluna, jonka sisällön avulla perehdytys voidaan toteuttaa lineaarisesti ensin vastaanottotyön perusosaamisen varmistamiseksi ja siitä kokemuksen karttuessa ammattitaitoa syventämällä aina asiantuntijuuteen saakka.

Hyödyntäminen

Hyvällä perehdytyksellä voidaan vastata ammattitaidon vahvistamiseen, työn hallintaan ja kliiniseen osaamiseen liittyviin kysymyksiin. Käyttämällä perehdyttäjän käsikirjaa Oulun kaupungin yleisten perehdytysohjelmien ja Oulun kaupungin hyvinvointipalveluiden sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan perehdytyslomakkeen lisänä, voidaan varmistaa, että perehdytykseen käytettävä tieto on yhdenmukaista, ajantasaista ja se on helposti löydettävissä.

Lähteet

Väinämö, M. 2019. Tervetuloa meille! Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanotto. Perehdyttäjän käsikirja. Lapin Ammattikorkeakoulu. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala. Opinnäytetyö.

Kirjokset

Ohjaava opettaja Anniina Tohmola, Työelämän ohjaaja Marja Laasonen, Lapin Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessin osallistuneet opettajat ja opiskeluterveystieteen Haukiputaan hyvinvointikeskuksen vastaanoton työntekijät.

Yhteystiedot

Mari Väinämö, mari.vainamo@oulu.fi

Hoitotyön osaamisen kriteerit helpottavat perehdytyksen kulkua sekä lisäävät potilasturvallisuutta ja hoidon laatua AVH-valvontayksikössä

Aivoverenkiertohäiriöön sairastunut potilas tarvitsee ensimmäisien päivien ajaksi sairastuttuaan joko keskus- tai yliopistosairaالاتasoisen hoidon. Hoito tulisi aina saada aivoverenkiertohäiriö (AVH)-valvontayksikössä, jossa on kokenut, osaava ja perehtynyt henkilökunta. Ilman laadukasta perehdytystä on uuden hoitajan vaikea saada ymmärrystä siitä, millaista osaamista kyseisessä työyksikössä tarvitaan. Onkin tärkeää, että työyksikössä saa kattavan perehdytyksen ja hoitajan substanssiosaaminen varmistetaan, sillä näin lisätään hoidon laatua ja potilasturvallisuutta.

Lapin ammattikorkeakoulun Terveystieteiden edistämisen koulutusohjelman YAMK opinnoista valmistui Anne Kynkäänniemen tekemä opinnäytetyö, jossa luotiin hoitotyön osaamisen kriteerit Oulun yliopistollisen sairaalan aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikköön. Nämä hoitotyön osaamisen kriteerit haluttiin tuovan aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikköön helpotusta uusien hoitajien perehdytykseen sekä helpottamaan koko hoitohenkilökuntaa pohtimaan omia koulutuksien tarpeitaan. Opinnäytetyö antoi kattavan kuvan siitä, kuinka tärkeää on hoitajien ammatillinen osaaminen työskennellessä aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikössä.

Opinnäytetyö tehtiin käyttäen Salosen (2013) konstruktivistista kehittämistyön mallia. Empiirinen aineisto opinnäytetyössä hankittiin Oulun yliopistollisen sairaalan osaston 30 henkilökunnalle pidettyjen Learning Café -iltapäivien sekä asiantuntijan teemahaastattelun menetelmin. Hoitotyön osaamisen kriteereiden pääteemat, joita oli seitsemän, ovat tutkitusta tiedosta nousseita osaamisen teemoja, joita ovat kliininen, lääke- ja nestehoidon, laitehallinnan, päätöksenteko-, potilasohjaus-, kuntouttamisen ja muu osaaminen. Sekä Learning Café -iltapäivissä että asiantuntija haastattelussa aineisto kerättiin näiden seitsemän teeman alle.

Keskeisempien tulosten mukaan AVH-valvontayksikön hoitotyön laatuun vaikuttavat seuraavat tekijät: hoitajien aivoverenkiertohäiriöiden erityispiirteiden tunteminen, selkeä potilasohjaus, varhain aloitettu kuntouttaminen, laitehallinnan osaaminen, lääke- ja nestehoidon erityispiirteiden osaaminen ja näyttöön perustuvien päätöksien tekeminen. Tuloksien pohjalta syntyi hoitotyön osaamisen kriteerit aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikköön, joita on yhteensä 179 kappaletta seitsemän

eri teeman alla. Näiden hoitotyön osaamisen kriteereiden avulla perehtyvä hoitaja saa kattavan kuvan siitä, millaisiin asioihin hänen tulee perehtyä sekä millainen tulee olla osaamisen taso, jotta hän voi ottaa aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikössä hoitotyön vastuuta itselleen.

Hoitajan osaaminen tulisi tulevaisuudessa tehdä näkyväksi erillisten osaamisen varmistamisien kautta. Tässä opinnäytetyössä valmistuneet hoitotyön osaamisen kriteerit ovat teemoittain taulukoitu, jossa on sarake päivämäärälle, jolloin osaaminen on varmistettu kyseisestä hoitotyön osaamisen kriteeristä. Näin hoitajien substanssiosaaminen lisääntyy, kun hoitajilla on selkeät tavoitteet, mitä ammatillisesti tulee osata työskennellessä aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikössä. Mitä osaavampaa hoitohenkilökuntaa aivoverenkiertohäiriö-valvontayksikössä työskentelee, niin sitä laadukkaampaa ja potilasturvallisempaa hoitotyö on.

Tässä opinnäytetyössä valmistuneet hoitotyön osaamisen kriteerit ovat muokattavissa myös muihin työyksiköihin tuomaan helpotusta perehdytyksen kulkuun sekä parantamaan hyvän perehdytyksen kautta yksiköiden potilasturvallisuutta ja hoidon laatua.

Lähde:

Kynkäänniemi, A. (2019). AVH-valvontayksikön hoitotyön osaamisen kriteerit. Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120825378>

AVH-valvontayksikön hoitotyön osaamisen kriteerit

Anne Kynkäänniemi, Oulun yliopistollinen sairaala, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Reetta Saarnio & Soili Vesterinen, Lapin AMK

Opinnäytetyön lähtökohdat

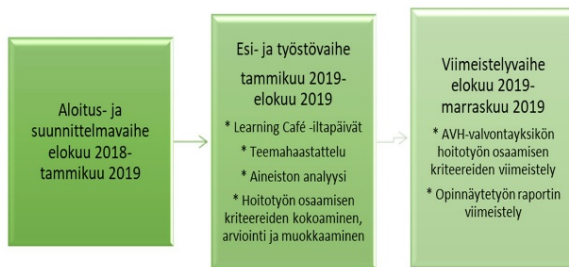
- Lähtökohdانا oli kehittää Oulun yliopistollisen sairaalan aivoverenkiertohäiriö (AVH)-valvontayksikköön hoitotyön osaamisen kriteerit.
- AVH-valvontayksikössä ei ole ollut hoitotyön osaamisen kriteereitä eikä erillistä perehdytyspasta.

Opinnäytetyön tavoitteet

- Ottaa käyttöön hoitotyön osaamisen kriteerit AVH-valvontayksikköön perehdytyksen tueksi.
- Hoitotyön osaamisen kriteereiden käyttöönoton myötä lisätä potilasturvallisuutta ja hoidon laatua AVH-valvontayksikössä.

Opinnäytetyön toteutus

- Opinnäytetyö toteutettiin Salosen (2013) konstruktivistisen kehittämistyönmallin mukaisesti
- Empiirinen aineisto hankittiin:
 - Learning Café -iltapäivissä
 - Teemahaastattelulla
- Hoitotyön osaamisen kriteereitä arvioi työstövaiheessa OYS:n neurologisen vuodeosaston henkilökunta sekä arviointiryhmä

Opinnäytetyön prosessi

Kliininen osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Neurologisten oireiden seuranta/hoito• Kliinisten kiden taidot• Trombolyyti ja trombektomia hoito• Eristyspotilaan hoito• Potilasturvallisuudesta huolehtiminen• Hoitajan tieto/taito
Lääke- ja nestehoidon osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Neurologisen potilaan lääkehoito• Lääkkeiden antotapojen hallinta• Erityisvaimosteden käyttö• Nestehoidon toteuttaminen• Hoitajan tieto/taito
Laitehallinnan osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Hallittavat laitteet• Hoitajan tieto/taito
Päätöksenteko-osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Potilaan hoitoon liittyvä päätöksenteko• Hoitajan tieto/taito• Valvontayksikön resurssien päätöksenteko
Kuntouttamisen osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Neurologisen potilaan kuntouttaminen• Hoitajan tieto/taito
Potilasohjauksosaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Potilaan ohjaaminen• Valvontayksikön toimintaa koskeva ohjaus• Hoitajan tieto/taito
Muu osaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Hoitajan tieto/taito• Tiimi- ja partiyöskentely• Työyhteisötaidot• ATK- ja digitaaliset• Kulttuurillinen osaaminen

Opinnäytetyön tulokset, AVH-valvontayksikön hoitotyön osaamisen teemat ja teemojen yläkategoriat

Opinnäytetyön tulokset

Opinnäytetyön keskeisimpien tuloksien mukaan AVH-valvontayksikön hoitotyön laatuun vaikuttavat seuraavat tekijät:

- Hoitajien aivoverenkiertohäiriöiden erityispiirteiden tunteminen
- Selkeä potilasohjaus
- Varhain aloitettu kuntouttaminen
- Laitehallinnan osaaminen
- Lääke- ja nestehoidon erityispiirteiden tunteminen
- Näyttöön perustuvien päätöksien tekeminen hoitotyössä

Hyödyntäminen

AVH-valvontayksikön hoitotyön osaamisen kriteerit helpottavat uusien hoitotyöntekijöiden perehdytyksen kulkua sekä auttavat koko hoitohenkilökuntaa arvioimaan omia koulutuksen tarpeitaan. Hoitotyön esimiehet voivat hoitotyön osaamisen kriteereitä apuna käyttäen kartoittaa hoitohenkilöstön osaamisen tasoa.

Lähteet

Kynkäänniemi, A. 2019. AVH-valvontayksikön hoitotyön osaamisen kriteerit.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimuskeskeiseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön: Opas opiskelijoille, opettajille ja TTKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun julkaisu nro 72. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Kitokset

Oulun yliopistollisen sairaalan osaston 30 henkilökunta ja kliiniset asiantuntijat, Lapin AMK, yliopettajat Reetta Saarnio ja Soili Vesterinen

Yhteystiedot

Anne Kynkäänniemi, anna.kynkaanniemi@gmail.com

Hoitotyön kliinisen asiantuntijan työnkuva Ruotsin perusterveydenhuoltoon

Tulevaisuudessa hoitotyö vaatii monenlaisia resursseja ja tämän vuoksi hoitotyön prosesseja on kehitettävä. Itsenäiset hoitajavastaanotot ovat hyvä tapa ennakoida tulevaisuuden kasvavia potilasmääriä ja näillä voidaan myös parantaa hoidon saatavuutta perusterveydenhuollossa. Itsenäinen työ terveyskeskuksessa vaatii hoitajalta laaja-alaista ammattitaitoa. Rääätälöidyn koulutuksen avulla kompetenssi kehittyy työyhteisölähtöisesti sekä yksikön potilasprofiiliin sopivaksi.

Kirjoittaja työskentele Ruotsissa Haaparannan terveyskeskuksessa. Hän on suorittanut Terveiden edistämisen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK) Lapin ammattikorkeakoulussa. Tavoitteena oli saada pätevyys toimia hoitotyön kliinisen asiantuntijan roolissa omassa työyksikössä. Opintoihin sisältyvän opinnäytetyön tavoitteena oli parantaa sydänpotilaiden hoidon laatua ja myös hoidon saatavuutta Haaparannan terveyskeskuksessa. Opinnäytetyön tuotoksena oli hoitotyön kliinisen asiantuntijan työprosessin kuvaus sydän- ja verisuonipotilaiden hoitoa ja tutkimuksia varten.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena kehittämistyönä omassa työyksikössä. Aineisto työprosessin kehittämiseen kerättiin yhdistämällä teoriaa- ja tutkimustietoa käytännön kokemukseen. Jatkuvan arvioinnin ja potilaiden palautteiden perusteella työprosessia kehitettiin juuri kyseiseen työhön sopivaksi. Työprosessissa korostuu potilaslähtöisyys ja kokonaisvaltaisuus. Prosessi etenee haastattelun, terveydentilan kartoituksen, kliinisen tutkimisen, tutkimustulosten ja potilasohjauksen kautta hoitosuunnitelman tekoon ja kirjaamisprosessiin. Terveyttä edistävä työote korostuu, koska se on yksi perusterveydenhuollon tärkeimmistä tehtävistä. Työprosessi on tehty nimenomaan Haaparannan terveyskeskuksen käyttöön, mutta muokkaamalla sitä voidaan hyödyntää myös muiden hoitajavastaanottojen kehittämisessä.

Tulevaisuudessa sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien ammattitaitoa tulisi lisätä räätälöidysti ja monipuolisesti kunkin alueen väestöprofiiliin ja toimintaan sopivaksi. Kehitetty malli palvelee niin työnantajia, hoitotyöntekijöitä kuin poti-laitakin. Perusterveydenhuolto on yleensä ensimmäinen potilaan tutkimuspaikka ja tämän vuoksi perusterveydenhuollon kehittäminen ja siihen panostaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Lähde:

Keinänen, M. (2019). Hoitotyön kliinisen asiantuntijan työprosessin kuvaus Haaparannan terveyskeskuksen sydänpotilaiden hoitoon. Opinnäytetyö, Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu.

Hoitotyön kliinisen asiantuntijan työprosessin kuvaus Haaparannan terveyskeskuksen sydänpotilaiden hoitoon

Mirja Keinänen, Haaparannan terveyskeskus, Region Norrbotten
Anne Puro, Soili Vesterinen, Lapin AMK

Kehittämistyön lähtökohdat

- Sosiaali- ja terveydenhuolto vaatii tulevaisuudessa resursseja
- Sairaanhoidot tarvitsee lujaa ammattitaitoa, koska tehtävänsiirrot lääkäreiltä hoitajille lisäänty
- Sydän- ja verisuonisairaudet ovat yleisimpiä kansansairauksia pohjoismaissa ja sydänpotilaiden terveyden edistämiseen pitää panostaa tulevaisuudessa enemmän.
- Tämän kehittämistyön toimeksiantajana on toiminut Haaparannan Terveyskeskus, Region Norrbotten.

Tarkoitus ja tavoite

- Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä toimiva työprosessi hoitotyön kliiniselle asiantuntijalle Haaparannan terveyskeskuksen sydänpotilaiden hoitoon.
- Kehittämistyön tavoitteena oli parantaa kroonista sydäntautia sairastavien hoidon laatua ja saatavuutta.

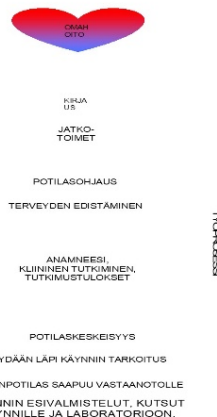
Toteutus

- Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena kehittämistyönä ja työprosessia kehitettiin konstruktivisen kehittämismallin mukaan, käytännössä toimien ja arvioiden.
- Työprosessia varten aineisto kerättiin teoreettisen viitekehyksen avulla, teoriaa ja toimintaa yhdistämällä.

Tulos

- Kirjallinen tuotos
- Työprosessi hoitotyön kliiniselle asiantuntijalle sydänpotilaiden hoitoon Haaparannan Terveyskeskukseen
- Työprosessissa korostuu nykytilan kartoitus, kliininen tutkiminen ja arviointi, terveyden edistäminen ja laadukas potilasohjaus
- Kokonaisvaltaisuus ja potilaslähtöisyys on avainasemassa

HOITOTYÖN KLIINISEN ASIAANTUNTIJAN TYÖPROSESSI HAAPARANNAN TERVEYSKESKUKSEN SYDÄNPOTILAIDEN HOIDOSSA

Kliinisen asiantuntijan työprosessi sydänpotilaiden hoidossa

Hyödyntäminen

- Työprosessia voidaan hyödyntää muokattuna myös muissa terveyskeskuksissa.
- Jokainen työyhteisö on erilainen ja työprosesseja pitää kehittää työyhteisö- ja potilaslähtöisesti.
- Työprosessi otetaan käyttöön hoitotyön kliinisen asiantuntijan työssä Haaparannan terveyskeskuksessa.

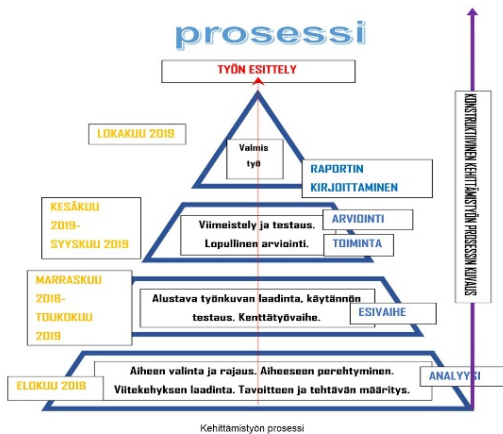
Lähteet

- Sosiaalstyrelsen 2018. Nationella riktlinjer för hjärtsjukvård. Stöd för styrning och ledning. Sverige Socialstyrelsen
- Sälönen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulu.
- Kääräinen, M. 2007. Potilasohjauksen laatu: Hypoteettisen mallin kehittäminen. Oulun Yliopisto väitöskirja.
- Fagerström, L. 2015. Avancerad klinisk sjuksköterska. Avancerad klinisk omvårdnad i teori och praxis. Lund: Studentlitteratur.
- Kliiniset
 - ♦ Kiitos ja kunniamurs työntantajalle tästä mahdollisuudesta.
 - ♦ Kiitos työyhteisölle kannustuksesta ja tuesta.
 - ♦ Kiitos perheelleni kärsivällisyydestä.
 - ♦ Erityiskiitos lääkäreille Haaparannan terveyskeskuksessa, jotka ovat antaneet hyvää opetusta ja ohjausta.

Yhteystiedot

Mirja Keinänen, +46 922 25100, mirja.keinanen@norrbotten.se

Kehittämistyön prosessi

Psykiatriset sairaanhoitajat tukevat sosiaalityöntekijöitä lastensuojelutarpeen selvityksessä

Oulun Kaupungin Hyvinvointipalveluissa sairaanhoitaja on koettu luotettavaksi ja vaikeasti luovuttavaksi eduksi arviotyöskentelyssä. Näin osoittaa Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijan Joni Saarelan sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opinnäytetyö, jossa tarkasteltiin sosiaalityöntekijöiden kokemuksia työparityöskentelystä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa lastensuojelutarpeen selvityksessä. Tarvetta on tutkimuksen tulosten mukaan ilmennyt moniammatillisen yhteistyön ja asiakaslähtöisen sekä laadukkaan työskentelyn takaamiseksi. Pääsääntöisesti työparityöskentely on vastannut sekä sosiaalityöntekijöiden odotuksia että asiakkaiden tilanteita ja työparityöskentely on koettu sujuvaksi.

Elokuussa 2019 Oulussa suoritetussa tutkimuksessa pyrittiin selvittämään, millaisia tarpeita sosiaalityöntekijöillä on ilmennyt työparityöskentelylle sairaanhoitajan kanssa lastensuojelutarpeen selvityksessä ja kuinka työskentely on vastannut näihin tarpeisiin. Kyselyyn kerättiin vastauksia Oulun sosiaalipäivystyksestä, lastensuojelutarpeen selvitystiimistä sekä lastensuojelun avoimuuden sosiaalityöntekijöiltä. Sähköiseen kyselytutkimukseen osallistuneiden yhdeksän vastaajan vastausten perusteella saatiin induktiivisen aineiston analyysin avulla tehtyä johtopäätöksiä työntekijöiden kokemuksista työparityöskentelystä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa ja tuloksia voidaan käyttää jatkossa lastensuojelupalveluiden kehittämiseksi.

Opinnäytetyön tulosten mukaan tarvetta sairaanhoitajalle työparina esiintyi asiakasperheiden mielenterveys- ja päihdetyön tarvetta arvioitaessa. Yhteistyö terveyspalveluiden toimijoiden kanssa näyttäytyi tutkimuksessa yhtenä työntekijöiden nimeämistä lastensuojelutarpeen selvityksen osa-alueista ja tarvetta esimerkiksi terveystietojen rekisteriin pääsemiseksi sekä matalan kynnyksen hoitoonohjaukseen esitettiin. Opinnäytetyöstä selviää, että onnistuneessa työparityöskentelyssä alan ammattilaiset täydensivät toistensa näkemyksiä ja työskentelyssä pystyttiin pohtimaan perheiden palvelun tarvetta laaja-alaisesti. Onnistunutta työskentelyä vaikeuttavat kuitenkin monenlaiset haasteet. Tutkimuksessa ilmeni työparien välistä huonoa ymmärrystä toistensa ammattitehtävistä ja työntekijöillä ajoittain haastetta täydentää toistensa osaamista toivotusti. Myös koettu henkilökemia vaikutti työparityöskentelyyn.

Työparityöskentelyssä edellytettiin työntekijöiden kokemusten mukaan sosiaalisia taitoja, ammatillista käyttäytymistä ja lastensuojelualan ymmärrystä. Sosiaalityöntekijät kokivat työparityöskentelyn haasteeksi erityisesti sairaanhoitajien puutteet lastensuojelulain osaamisessa ja oman osaamisen osoittamisessa. Tämän koettiin johtavan tilanteisiin, joissa vastuu jäi merkittävästi sosiaalityöntekijälle, sairaanhoitajan ollessa passiivisemmassa roolissa työskentelyssä. Työntekijät nostivatkin kouluttamisen yhdeksi merkittävimäksi kehittämistarpeeksi työparityöskentelyssä sairaanhoitajien kanssa.

Haasteista huolimatta työntekijöiden mukaan sairaanhoitajia on käytettävissä liian vähän ja tarvetta sairaanhoitajien kanssa tehtävälle työparityöskentelylle esiintyy sosiaalityössä myös lastensuojelutarpeen selvityksen ulkopuolella.

Lähde:

Saarela, J. (2019). Sosiaalityöntekijöiden kokemuksia työparityöskentelystä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa lastensuojelutarpeen selvityksessä. Opinnäytetyö, Terveiden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120424462>

Sosiaalityöntekijöiden kokemuksia työparityöskentelystä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa lastensuojelutarpeen selvityksessä

Joni Saarela, Oulun kaupunki, sairaanhoitaja (YAMK)
Reetta Saarnio & Satu Elo

Sairaanhoitajat tukena lastensuojelutyössä

Ouluun avattiin vuonna 2018 uusi lastensuojelutarpeen selvityksen yksikkö, jossa henkilöstö koostuu sekä sosiaalityöntekijöistä ja sisionomeista että psykiatrista sairaanhoitajista. Uuden työryhmän muodostamisen myötä nähtiin ajankohtaiseksi tutkia sitä, kuinka sosiaalityöntekijät ovat kokeneet työparityöskentelyn psykiatristen sairaanhoitajien kanssa lastensuojelun tarvetta selvitetessä.

Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kuvata sosiaalityöntekijöiden kokemuksia työparityöskentelystä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa lastensuojelutarpeen selvityksessä ja tavoitteena tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan kehittää lastensuojelun toimintaa Oulussa vastaamaan paremmin perheiden ja lasten tarpeisiin ja hoitoon ohjaamiseksi sekä työparityöskentelyn kehittämiseksi vastaamaan paremmin sosiaalityöntekijöiden kokemaa tarvetta.

Tutkimuksen toteuttaminen

Opinnäytetyön lähestymistapa oli kvalitatiivinen, ja opinnäytetyön aineisto koostettiin sähköisellä avoimista kysymyksistä muodostetulla kyselyllä. Aineistoa kerättiin sosiaalityöntekijöiltä sosiaalipäivystyksestä, lastensuojelutarpeen selvityksiin sekä lastensuojelusta. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin keinoin, jolloin johtopäätökset muodostuivat yksittäisten vastausten alkuperäisilmaisista pelkistettyjen ilmaisujen avulla rakentuneiden alaluokkien ja näistä johdettujen yläluokkien avulla pääluokista.

Edellytykset onnistuneelle työparityöskentelylle

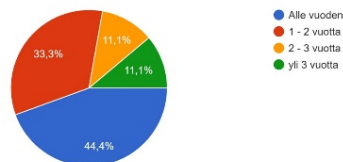

Esimerkki induktiivisesta sisällönanalyysistä.

Yksittäisten vastausten välillä tehtiin synteisiä, jolla saatiin muodostettua luokat, jotka kuvasivat koko tiedonantajien joukkoa.

1. Kuinka kauan työhoisi on liittynyt työparityöskentelyä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa lastensuojelun yhteydessä?

9 vastausta

Vastanneiden työparityöskentelykokemus psykiatristen sairaanhoitajien kanssa

Vaikoa tiedonantajista oli kyselyhetkellä työparityöskennellyt sairaanhoitajien kanssa alle vuoden. Kokemuksia saatiin kerättyä kuitenkin tasaisesti myös yhdestä kahteen vuoteen sekä yli kaksi vuotta työparityöskentelyä tehneiltä sosiaalityöntekijöiltä.

Työparityöskentely sairaanhoitajien kanssa

Työparityöskentelyn tarvetta on ilmennyt moniammatillisen yhteistyön ja asiakaslähtöisen sekä laadukkaan työskentelyn takaamiseksi erityisesti lapsiperheiden mielenterveys- ja päihdetyön tarvetta arvioidessa. Työskentely on vastannut sekä sosiaalityöntekijöiden odotuksia että asiakkaiden tilanteita ja koettu pääsääntöisesti sujuvaksi. Onnistuneessa työskentelyssä alan ammatilliset täydensivät toistensa näkemyksiä ja työskentelyssä pystyttiin pohtimaan palvelun tarvetta laaja-alaisesti. Onnistunutta työskentelyä vaikeuttavat kuitenkin monenlaiset haasteet:

- Huono ymmärrys toistensa ammattitehtävistä ja haasteet täydentää toistensa osaamista toivotusti.
- Sairaanhoitajien puutteet lastensuojelun osaamisessa ja oman osaamisen osoittamisessa.
- Sairaanhoitaja on käytettävissä liian vähän ja tarvetta esiintyy myös lastensuojelutarpeen selvityksen ulkopuolella.

Johtopäätökset ja tutkimuksen hyödyntäminen

Oulun Kaupungin Hyvinvointipalveluissa sairaanhoitaja on sosiaalityöntekijöiden mukaan koettu luotettavaksi ja vaikeasti luovuttavaksi eduksi lastensuojelutarpeen selvityksessä. Vaikka tutkimuksessa ei tehty päätelmiä sosiaalityöntekijöiltä kerätystä aineistosta yleistettävyyden näkökulmasta, on tausta-ajatuksena kuitenkin se, että tutkimuksen tuloksista voidaan saada osviittaa myös muita vastaavanlaisia tapauksia varten ja tuloksia käyttää jatkossa lastensuojelupalveluiden kehittämiseksi.

Yhteystiedot

Joni Saarela
saarela.joni.henri@gmail.com

Osaamisen johtaminen

Esimies muutosten keskellä - osaaminen muutosjohtamisessa

Nykypäivänä työelämä on jatkuvassa muutoksessa. Työelämän toimintatavat ja yleiset työkuultuurit muuttuvat. Usein muutokset koskettavat kaikkia työyhteisön jäseniä ja vaikuttavat työyhteisön työhyvinvointiin sekä työntekoon. Tutkimuksemme mukaan onnistunut muutosprosessin toteutus edellyttää vahvaa muutosjohtajuutta. Tässä tutkimuksessa kuvattiin systemaattisen kirjallisuuskatsauksen avulla, millaista osaamista esimiestyössä toimivat tarvitsevat muutosjohtamisessa ja millaista osaamista esimiestyössä toimivilla on muutosjohtamiseen.

Muutosjohtamisessa esimiehet tarvitsevat monialaista osaamista, etenkin viestintä- ja kommunikointiosaamista sekä hyviä ihmissuhdetaitoja. Tutkimustuloksissa korostuivat henkilöstön osallistumisen merkitys sekä esimiehen ja henkilöstön välinen suhde. Johtajuuden haasteet liittyvät usein organisaation muutosvaiheisiin. Esimiehen hyvät muutosjohtamistaidot sekä toimivat henkilöstöesimiehiessuhteet mahdollistavat työyhteisön jäsenten muutosmyönteisyyden ja sitoutumisen muutokseen sekä ehkäisevät muutosvastarinnan muodostumista. Henkilöstön mukaan ottaminen jo muutosprosessin suunnitteluvaiheessa voi vähentää muutosvastarintaa ja lisätä sitoutumista muutokseen.

Muutosjohtamisosaamiseen sisältyy useita osaamisvaatimuksia ja -kykyjä. Tässä tutkimuksessa muutosjohtamisosaamisen luokat koostuvat ihmissuhdetaidoista, kommunikointi- ja viestintäosaamisesta, eettisestä osaamisesta, prosessinhallintaosaamisesta, osallistavasta johtamisosaamisesta, moniammatillisesta johtamisosaamisesta ja innovatiivisesta johtamisosaamisesta.

Esimiesten tukemiseen muutosprosessissa täytyy panostaa sekä esimiestyön kehittämiseen tulisi kiinnittää huomiota lisäkoulutusten järjestämisellä. Tutkimustulosten avulla esimiehillä ja organisaatioilla on mahdollisuus kehittää omaa muutosjohtamisosaamistaan sekä vaikuttaa muutosvastarintaan. Tuloksia hyödyntämällä on organisaatioilla mahdollisuus kehittää esimieskoulutuksia sekä tukea esimiestyötä muutosprosesseissa. Tulosten avulla voivat organisaatiot yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tukea esimiesten ja työyhteisöjen työhyvinvointia.

Lähde:

Pietikäinen, E.; Vähä, S. (2019). Esimies muutoksen keskellä- osaaminen muutosjohtamisessa. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyö, Terveyden edistäminen, ylempi AMK, Lapin ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120324155>

ESIMIES MUUTOSTEN KESKELLÄ -OSAAMINEN MUUTOSJOHTAMISESSA

Systemaattinen kirjallisuuskatsaus

Tekijät: *Elisa Pietikäinen ja Sari Vähä*
Ohjaaja: *Anne Puro*

Opinnäytetyön tarkoituksena kuvata:

- millaista osaamista esimiestyössä toimivat tarvitsevat muutosjohtamisessa
- millaista osaamista esimiestyössä toimivilla on muutosjohtamiseen

Tutkimuksen tavoitteet:

- Tutkimustuloksien hyödynnettävyys;
- työyhteisöjen työhyvinvoinnin kehittämisessä ja tukemisessa
 - esimieskoulutuksissa
 - työterveyshuollon moniammatillisessa tiimityössä

Opinnäytetyön toteutus

- Käytetty tutkimusmenetelmä: systemaattinen kirjallisuuskatsaus
- Raportti rakentui tutkimuskysymysten määrittämisestä, alkuperäistutkimusten hausta, valinnasta, laadun arvioinnista ja analysoinnista sekä tulosten esittämisestä. Aineiston haut:
 - Medic-, Melinda- ja Electra-tietokannat
 - manuaalinen haku
 - valittiin yhteensä 9 aineistoa
- Aineiston analyysina käytettiin sisällönanalyysia

Tutkimustulokset

- Esimiehet tarvitsevat muutosjohtamisessa;
- laaja-alaista muutosjohtamisosaamista
 - viestintä- ja kommunikointiosaamista
 - ihmissuhdetietoja

Henkilöstön muutosvastarintaan voi vähentää ja lisätä sitoutumista muutokseen:

- hyvät esimiestaidot
- henkilöstölähtöinen johtaminen
- henkilöstön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- henkilöstön mukaan ottaminen muutosprosessin suunnitteluvaiheessa

Tutkimustulosten hyödyntäminen

- esimiehillä ja organisaatioilla on mahdollisuus kehittää omaa muutosjohtamisosaamistaan sekä vaikuttaa muutosvastarintaan
- organisaatioilla mahdollisuus kehittää esimieskoulutuksia sekä tukea esimiestyötä muutosprosesseissa
- organisaatiot voivat yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tukea esimiesten ja työyhteisöjen työhyvinvointia

		Ihmissetähdät	Vuorovaikutus Motivointi Muutosvastarinnan huomiointi kyky Vaikuttaminen Esiintyminen
Muutosjohtaminen		Kommunikointi- ja viestintäosaaminen	Kommunikointi Viestintä Tiedottaminen
	Vuorovaikutusosaaminen	Eettinen osaaminen	Rehellisyys ja avoimuus tiedottamisessa, Tasapuolinen ja oikeudenmukaisuus, Lupauksista ja sitoumuksista kiinni pitäminen
		Prosessin hallintaosaaminen	Projektinhallinta Organisointi Tiedonhankinta- ja tiedon soveltaminen Suunnitteluosaaminen Päätöksentekö- ja ongelmanratkaisutaidot Sopeuttamisosaaminen
	Organisaatioosaaminen	Osallistava johtamisosaaminen	Esimerkillä johtaminen Ohjaus- ja valmennus Palautteen anto ja vastaanotto Henkilökunnan sitouttaminen
		Moniammatillinen johtamisosaaminen	Yhteistyö Yksilöiden johtamisosaaminen Tiimityön hallinta
		Innovatiivinen johtamisosaaminen	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja ylläpito Itsenäisyyden tuominen Luova ja innovatiivinen Rekrytointikyky

Tutkimustulokset / Osaaminen muutosjohtajuudessa

Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt lähteet

- Fugate, M. & Kinicki, A. & Prussia, G. 2008. Employee coping with organizational change: An Examination of alternative theoretical perspectives and models. *Personnel psychology*, 61, 1-36.
- Juppo, V. 2011. Muutoksen johtaminen suomalaisessa yliopistoyhteisössä rehtoreiden näkökulmasta. Väitöskirja. Vaasa: Vaasan Yliopisto, Ilsoleminen tiedekunta.
- Kantanen, K. 2017. Kuntasektorilla toimivien hoitotyön johtajien johtamisosaaminen ja sen muutos. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta.
- Laurila, M. 2017. "Me ollaan kaikki samassa veneessä ja soudetaan yhdessä samaan suuntaan" Esimiesten ja henkilöstön käsityksiä hyvästä muutosjohtajuudesta. Väitöskirja. Vaasa: Vaasan Yliopisto, Liiketaloustieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta.
- Makkamäki, K. 2017. Luottamuksen kehittyminen ja johtamisjärjestelmää koskeva uudistus – tapaustutkimus kaupan alan organisaatiosta. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta.
- Pahkin, K. 2015. Staying well in an unstable world of work – Prospective cohort study of the determinants of employee well-being. Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print, Tampere.
- Pyry, H. 2018. Työssä sitoutumisen kokemukset korkeakoulujen muutoksissa. Väitöskirja. Rovaniemi: Lapin yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunta.
- Saksi, J. 2013. Johtajat toimialamurroksen keskiossa. Suomalaisen finanssialan ylimmän johdon selontekoa johtajuudesta. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän Yliopisto.
- Vuorinen, R. 2008. Muutosjohtaminen suomalaisessa yliopistosairaalassa osastonhoitajien ja sairaanhoitajien arvioimana. Väitöskirja. Tampere: Tampereen Yliopisto, Hoitotieteen laitos.

Lopuksi

Tämä julkaisu on läpileikkaus vuonna 2019 Terveyden edistämisen YAMK koulutuksesta valmistuneista opinnäytetöistä. Toivomme, että se antaa eväitä tuleville opiskelijoille, mutta myös työelämässä toimiville ja he löytävät opinnäytetyöt esimerkiksi Theseus-tietokannasta. Niiden opinnäytetöiden yhteyteen, jotka löytyvät avoimesti saatavilla, on liitetty Theseuksen suora linkki. Kirjoittajien yhteystiedot ovat saatavilla toimittajien kautta.

Kirjoittajien esittely

Afflekt Miia, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Elo Satu, yliopettaja, Lapin ammattikorkeakoulu
Grööttilä Karoliina, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Hänninen Sanna, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Kamunen Satu, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Kangas Johanna, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Karihtala Kimmo, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Keinänen Mirja, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Kynkäänniemi Anne, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Mankinen Hilla, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Marjanen-Korkala Tanja, geronomi (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Nikupeteri Jaana, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Pietikäinen Elisa, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Posti Hanna-Kaisa, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Saarela Joni, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Sillanpää Taija, fysioterapeutti (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Syväjärvi Anne, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Turpeinen Hillevi, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Vanha-Viitakoski Kristiina, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Vesterinen Soili, yliopettaja, Lapin ammattikorkeakoulu
Vähä Sari, terveydenhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu
Väinämö Mari, sairaanhoitaja (ylempi AMK), Lapin ammattikorkeakoulu

Tämä Lapin ammattikorkeakoulun julkaisu on koostettu vuonna 2018 Terveyden edistämisen koulutusohjelmassa aloittaneiden ja vuonna 2019 valmistuneiden opiskelijoiden laatimista opinnäytetöiden tiedotteista ja postereista. Julkaisu on tarkoitettu lisäämään tietoisuutta Lapin ammattikorkeakoulun ja työelämän tiiviistä yhteistyöstä työelämän kehittämisessä.

Julkaisun teemat jakautuivat terveyden-, ja työhyvinvoinnin edistämiseen eri kohderyhmissä, sairaalaympäristöjen prosessien ja ohjauksen kehittämiseen, perehdyttämiseen sekä osaamisen johtamiseen. Julkaisun taustalla olevat opinnäytetyöt kokonaisuudessaan ovat saatavilla Theseus-tietokannasta. Toiveena on, että tämä julkaisu löytää lukijansa sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan työelämän edustajista ja toimijoista, tulevista Master-tason opiskelijoista, kouluttajista ja kehittäjistä.

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

www.lapinamk.fi

ISBN 978-952-316-346-1